

ΠΑΝΔΘΗΝΔΙΑ

ΕΤΟΣ Ε' 15 ΑΥ-
ΓΟΥΣΤΟΥ 1905

ΤΟ Β' ΑΝΑ ΤΑΣ ΝΗΣΟΥΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΜΙΚΡΑΝ ΑΣΙΑΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΝ ΤΑΞΕΙΔΙΟΝ ΤΩΝ ΣΥΝΕΔΡΩΝ

ΔΗΛΟΣ — ΜΥΚΟΝΟΣ — ΜΗΛΟΣ — ΘΗΡΑ

Ὁ κ. Βαλέριος Στάης ἐκ τῶν Ἑλλήνων ἀρχαιολόγων, παρακολούθησας τὸ εἰς τὰς Νήσους καὶ τὴν Μικρὰν Ἀσίαν δεύτερον ταξείδιον τοῦ Διεθνούς Ἀρχαιολογικοῦ Συνεδρίου Ἀθηνῶν, ἔγραψεν ἐντυπώσεις τοῦ τὰς ὁποίας θὰ δημοσιεύσωμεν τμηματικῶς.

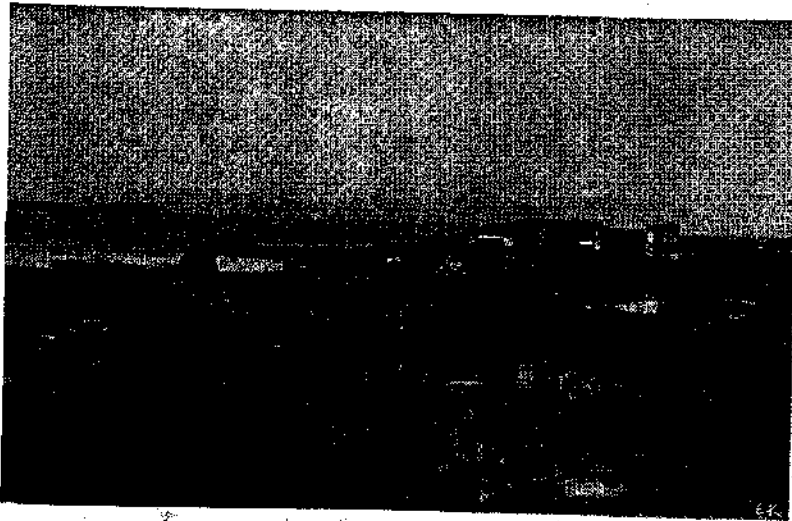
Σ. Τ. Δ.

Τὴν ἐνάτην τῆς ἐσπέρας τῆς 8ης Ἀπριλίου, τὰ δύο ἐπὶ τούτῳ ναυλωθέντα ἀτμόπλοια τῆς ἐταιρείας Τζῶν-Μακδούαλ «Μαργαρίτα» καὶ «Ἀντιγόνη» ἀπέπλεον τοῦ Πειραιῶς κατὰ μεστα λευκῶν, ὡς τὰ πολλά, καὶ σοφῶν κεφαλῶν. Τὴν ἐσωτερικὴν διοίκησιν τῶν δύο τούτων πλοίων εἶχον ἀναλάβει ἐν τῷ πρώτῳ μὲν, τῇ «Ἀντιγόνη», (ipso jure...) ὁ κ. Dörpfeld, ὁ καὶ κυρίως ὀργανωτὴς τῶν θαυμασιῶν αὐτῶν ταξειδίων, τοῦ ἐτέρου δέ, τῆς «Μαργαρίτας», ὁ πρῦτανος τοῦ Πανεπιστημίου καὶ «γλυκὸς» ρήτωρ κ. Λάμπρος. Τὰ πλοία οὕτως ἀπῆραν ὑπὸ τὰς εὐνοικωτέρας συνθήκας, ἐν ἐνθουσιασμῷ ἀκράτῳ τῶν ἐπιβατῶν καὶ ἐν προσδοκίᾳ ἐντυπώσεων ὅπως ἐκτάκτων, ἕνεκα τοῦ ἐνδιαφέροντος τοῦ ὁποῖον διήγειρεν ἢ μέλλουσα ἐπίσκεψις τόσων ἀρχαιολογικῶν τόπων, οὓς ἀδύνατον σχεδὸν θὰ ἦτο ἄλλως νὰ ἐβλεπέ τις, κατὰ μόναν ταξειδεύων. Ἡ Δῆλος, ἡ Μῆλος, ἡ Θήρα, ἡ Κρήτη, ἡ Κῶς, οἱ Δίδυμοι, ἡ Σάμος, ἡ Ἐφεσός, ἡ Πέργαμος, ἡ Τροία καὶ τὰ ἄλλα παρεμπόνητα μέρη, ἅτινα ἢ ἐκείνησις τῶν ἀτμοπλοίων μᾶ; ὑπέσχετο ὅτι θὰ ἴδωμεν κατὰ τὸ διάστημα τοῦ ταξειδίου, ἐξήγειρον τὴν φαντασίαν καὶ προὔκालον τὴν ὑπολανθάνουσαν ἐκείνην εὐφροσύνην, ἣν αἰσθάνεται τις ἐπὶ τῇ προσδοκίᾳ ἐπερχομένου ἀγαθοῦ. Μετὰ τὸν ἔκπλον τῶν πλοίων

ἐκ τοῦ λιμένος ἑμιλοὶ διάφοροι συναπετελέσθησαν ἐν τοῖς διαφόροις τῶν πλοίων διαμερίσμασι καὶ ἤκουέ τις ἐδῶ μὲν Γερμανοὺς ἐκεῖ δὲ Ρώσους, ἀπώτερον Ἄγγλους, Γάλλους, Ἴταλοὺς καὶ Ἕλληνας συνδιαλεγομένους ἐν τοῖς διαφόροις αὐτῶν ἰδιώμασιν ἦτο, ἀληθῶς, ἡ βαβυλωνία ἐκείνη, ἣ σὺν τῷ χρόνῳ ἀποκατασταθεῖσα καὶ τρόπον τινὰ νομιμοποιηθεῖσα, κατὰ τὸ πρῶτον αὐτῆς στάδιον, λίαν παράδοξος. Τὸ εὐτύχημα ἦτο ὅτι πάντες σχεδὸν οἱ συμπλωτῆρες ἠδύναντο νὰ συνεννοοῦνται εἰς μίαν καὶ πλείονας τῶν ἀντιπροσωπευομένων γλωσσῶν, καὶ δὲν εὐρίσκειτο τις ἐπομένως εἰς ἀμηχανίαν, ἀπευθυνόμενος πρὸς τινὰ τούτων, νὰ σκεφθῇ εἰς τίνα τῶν εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν νὰ τῷ δμιλήσῃ. Ἡ γερμανικὴ ἦτο ἡ κυριαρχοῦσα, διότι καὶ Γερμανοὶ ἦσαν οἱ πλείονες τῶν ἐπιβατῶν, ἄλλως τε γερμανιστὶ ὀμιλοῦν καὶ οἱ Γάλλοι καὶ οἱ Ρῶσοι καὶ οἱ Ἕλληνες καὶ πάντες σχεδὸν οἱ λοιποὶ ἐπιβάται, ἐξαιρέσει δύο ἢ τριῶν. Ἐννοεῖται ὅμως ὅτι τοὺς «ἰδιαιτέρους κύκλους» συναπετέλον ἑθνεῖς, συνομιλοῦντες ἐν τῇ οἰκίᾳ τῶν γλώσση, ἐξ οὗ καὶ προήρχετο ἡ παράδοξος ἀκουστικὴ Βαβυλωνία ἢ καὶ κατὰ τὰ γένηματα τόσον παραδόξως βομβοῦσα. Οἱ Ἕλληνες πάντες, ἐπὶ ἐν ὄλῳ, ἐπεβαίνομεν τοῦ ὑπὸ τοῦ πρυτάνεως διοικουμένου πλοίου, τῆς «Μαργαρίτας», τὸ ὁποῖον, καίτοι ὑστεροῦν τῆς «Ἀντιγόνης» ὡς πρὸς τὴν ταχύτητα, ἦτο ὅμως εὐρωχωρότερον ἐκείνης καὶ ὠραιότερον, εἶχε δὲ καὶ τὸ πλήρωμα ἀριστον ὑπὸ πᾶσαν ἐποψιν, προεξάρχοντος τοῦ εὐγενεστάτου καὶ βιανωτάτου πλοιάρχου.

R. P. BOWINGTON

ΘΑΛΑΣΣΟΓΡΑΦΙΑ

Ἡ Δήλος.

χον αὐτοῦ. Ἐν τῷ πλοίῳ τούτῳ κατέλαβον θέσιν πενήτηντα καὶ ἕξ ἐπιβάται, μεταξύ τῶν ὁποίων τέσσαρες κυριαὶ Ἡ Δις Λάμπρου ἦτο ἡ μόνη Ἑλληνίς, ἡ καὶ ἐξόχως ἀντιπροσωπεύσασα καθ' ὄλον τὸ ταξείδιον τὴν ἐθνικὴν τῆς ὁμοφυλίας διὰ τὴν πολυγλωσσίαν αὐτῆς καὶ τὴν ἔξοχον μόρφωσιν. Μία Ρωσίσ, μία Γερμανίς καὶ μία Βέλγη ἦσαν αἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ ὀραίου φύλου ἐκ τῶν ἄλλων εὐρωπαϊκῶν κρατῶν. Ἐπὶ τῆς «Ἀντιγόνης» αἱ παρακολουθοῦσαι κυριαὶ ἦσαν πλείοτεραι. Ἀνεδείχθησαν δὲ πάσαι διὰ τὴν ἀντοχήν αὐτῶν εἰς τοὺς κόπους καὶ τὴν σκληραγωγίαν, ἀμφισβητήσασαι πλειστάκις τὴν ὑπεροχὴν οὐχὶ πρὸς παρήλικας μόνον, ἀλλὰ καὶ... πρὸς ὁμηλικας αὐτῶν τοῦ ἀσχίμου φύλου. Ὁ θαλερὸς πρεσβύτης ἐκ Δανίας κ. Jacobson, καίτοι μὴ ὑστερῶν οὐδενός, ἐνίοτε δὲ καὶ προεξάρχων τῆς πεζοπορίας, ἐθεώρησεν ὅπως δὴποτε ὑποχρέωσιν του νὰ ἐξάρη κατά τινα πρόποσιν αὐτοῦ «τὸ καταπληκτικὸν τοῦτο φαινόμενον» τῆς ἀντοχῆς τῶν γυναικείων σωμάτων. Ἀληθῶς δὲ ἦσαν ἀξιοθαύμαστα. Ἀλλ' ἐπανέλθωμεν εἰς τὰ τοῦ πλοῦ. Τὴν πρωϊαν τῆς 22ας Ἀπριλίου, Σάββατον, περὶ τὴν ἡν ἠγκυροβολήσαμεν εἰς Δήλον. Μετὰ κοινὸν πρόγευμα ἐπὶ τοῦ πλοίου, ἤρξατο ἡ ἀποβίβασις εἰς τὴν ἐρημον νῆσον διὰ τῶν λέμβων τῶν ἀτμοπλοίων. Ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἡ θεὰ τῆς βραχῶδους καὶ ἐρημικῆς νήσου, σιζομένης πολλαχοῦ ὑπὸ λευκῶν τινῶν σημείων (τῶν ἀνεσκαμμένων ἐρειπίων) καὶ κατακλυζομένης ὑπὸ λίθων ἀργῶν, τῶν μαρτυριῶν τούτων τοῦ πυ-

κνού αὐτῆς τὸ πάλαι συνοικισμοῦ, εἶνε ἤμιστα εὐάρεστος. Δὲν ἠμπορεῖ τις νὰ πεισθῇ ὅτι ὁ ξηρὸς ἐκεῖνος βράχος ὑπήρξε ποτὲ τὸ κέντρον ἑνὸς πολιτισμοῦ καὶ ὅτι ἐπὶ τῆς πετρώδους ἐκείνης ἐπιφανείας ἴδρυντο πόλις, πόλις μᾶλλον, ἀκμάσασαι εἰς πληθυσμὸν καὶ εἰς ἐμπόριον. Βράχος ἐπὶ τοῦ ὁποίου δὲν φῦεται ἢ ἀσφόδελος, ἔδαφος ἐπὶ τοῦ ὁποίου μόλις διακρίνονται κόκκοι χρώματος, ὄψις στακτερά, ἀνιαρά, μονότονος. Καὶ ὅμως εἶνε ἡ Δήλος τῶν παλαιῶν χρόνων, ὁ τόπος τῆς γεννήσεως τοῦ Ἀπόλλωνος, ἡ ἔδρα τοῦ προφητικοῦ αὐτοῦ μαντείου, τὸ μέρος τῆς συγκεντρώσεως τοῦ Πανελληνίου κατὰ τοὺς δηλιακοὺς ἀγῶνας, ἡ ἔδρα τοῦ ναυτικοῦ συνασπισμοῦ τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ κοινοῦ τῶν νησιωτῶν! Ἡ Δήλος, ἡ ἐπὶ Ῥωμαίων συγχωνεύσασα ἐν αὐτῇ ἅπαν τὸ ἐμπόριον τῆς Ἀνατολῆς καὶ συνοικισθεῖσα πικνῶς ὑπὸ παντοειδῶν ἀπαίκων, ἡ Δήλος ἡ κατὰ μέτρον τὸ πάλαι ναῶν, στοῶν καὶ ἀγαλμάτων, ἡ Δήλος τέλος τῶν Ποσειδονιαστῶν (ἀποίκων ἐκ Βηρυτοῦ) καὶ τῶν Ἑρμαιστῶν (ἀποίκων Ῥωμαίων) ὧν αἱ πόλις (ἰδιαιτεραὶ συνοικίαι) ἀνασκαφεῖσαι ἤδη μαρτυροῦσι τὴν εὐμάρειαν καὶ τὸν πλοῦτον τῶν κατοίκων ἐκείνων τῆς βραχῶδους καὶ ἐρήμου ἀπὸ αἰῶνων ἱερᾶς νήσου. Ἀποβιβαζόμενός τις εἰς τὸν «ἱερὸν» λιμένα, οὐτινος τὰ ἐπάκτια κρηπιδώματα δὲν διακρίνονται σχεδὸν πλέον ὑπὸ τὴν καλύψασαν αὐτὰ ἐπίχωσιν, εὐρίσκειται πρὸ τοῦ ἱεροῦ τεμένους, τοῦ περιβαλλομένου κύκλῳ ὑπὸ τειχῶν ἢ στοῶν. Ὅδοσ ἤγεν ἄλλοτε ἀπὸ τοῦ λιμένος εἰς τὸ ἱερόν, ἔχουσα ἐκατέρωθεν ἀνὰ μίαν μακρὰν στοᾶν, τὴν τοῦ Φιλίππου τοῦ 5ου Μακεδόνων βασιλέως (κτισθεῖσαν περὶ τὸ 200 π. Χ.) δωρικῶν ρυθμοῦ, καὶ τὴν «μικρὰν στοᾶν» πρὸς τὰ δεξιὰ. Ἐρησιμὸν δὲ αὐταὶ εἰς συναθροίσεις ἐμπορικᾶς. Εἰσερχόμενος διὰ τῶν κατὰ τὰ μέσα τοῦ Βου π. Χ. αἰῶνος κτισθέντων προπυλαίων εὐρίσκειται τις ἐπὶ τῆς ἱερᾶς ὁδοῦ τῆς ἀγοῦσης εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος τῆς κεκοσμημένης δι' ἔξεδρῶν καὶ ἀ-

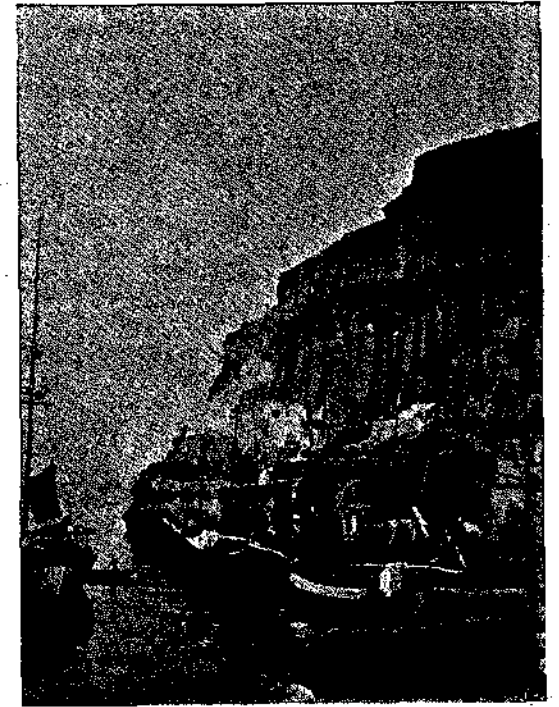
γαλμάτων, ὧν πολλὰ ἔτι βάθρα κατὰ χώραν σώζονται, μεταξύ δὲ τούτων τὸ παμμέγιστον ἐκεῖνο, ἐφ' οὗ ἴδρυντο τὸ κολοσσαῖον ἀρχαῖκὸν ἀγαλμα τοῦ Ἀπόλλωνος, τὸ ἐκ τῶν ἀρχῶν τοῦ βου π. Χ. αἰῶνος τὴν ἴδρυσιν ἔχον, τὸ δι' ἐπιγραφῆς βεβαιοῦν τὸ μονόλιθον αὐτοῦ! Τὸ δὲ δηλ. ἀγαλμα καὶ βάσις ἐποιήθησαν, κατὰ τὴν ἐπιγραφὴν, ἐξ ἐνὸς τεμαχίου λίθου, ζυγίζοντος πολλὰς δεκάδας χιλιάδων ὀκάδων. Οἱ Νάξιοι, μεταγενεστέρας, διεξεδίκουν ὑπὲρ τῆς νήσου τὸ κατόρθωμα τοῦτο τῆς μεταφορᾶς εἰς τὴν Δήλον τοῦ κολοσσοῦ ἐκείνου, ἐπιγράφαντες «οἱ Νάξιοι τῷ Ἀπόλλωνι» ἀλλ' οὐδεμίαν περὶ τοῦ ἀληθοῦς τοῦ κανχήματος ὑπάρχει μαρτυρία ἄλλη. Τοῦ κολοσσαίου ἀγάλματος σώζονται πλησίον ἐκεῖ δύο μεγάλα τοῦ στήθους τεμάχια, ἡ χεὶρ δὲ αὐτοῦ ἐν Μυκόνῳ, καὶ τεμάχιον τοῦ ποδός... ἐν Λονδίῳ! Τοιοῦτοτρόπως τὸ παμμέγιστον ἐκεῖνο ἀνάθημα τῆς πρὸς τὸν Θεὸν εὐλαβείας τοῦ ἀνθρώπου εὔρηται νῦν κολοβὸν καὶ διαμελισμένον εἰς διάφορα τῆς γῆς σημεῖα. Καὶ οὕτως ὅμως, ἀσχεῖ ἔτι τοῦτο τὴν γοητείαν του ἐν τῇ φαντασίᾳ, ἦτις κατορθοῖ εὐχερῶς νὰ τὸ ἀναπαραστήσῃ ἐν ὄλῃ αὐτοῦ τῇ θεῖᾳ ἐπιβολῇ. Περαιτέρω ἀριστερά, ἐπὶ τῆς ἱερᾶς ὁδοῦ, κεῖται τὸ Ἀρτεμίσιον, τὸ ἱερόν δηλ. τῆς Ἀρτέμιδος, περιλαμβάνον δύο τῆς θεᾶς αὐτῆς ναοῦς, τὸν ἀρχαιότερον καὶ τὸν νεώτερον. Πλήθος βάθρων παρατεταγμένων κατὰ μῆκος τῆς ὁδοῦ μαρτυρεῖ τὴν δι' ἀγαλμάτων, ἐν οἷς καὶ ἐφίππων ἀνδρῶν, διακόσμησιν τῆς ὁδοῦ. Μεταξὺ τούτων διακρίνεται τὸ ἐνεπιγραφον βάθρον χαλκοῦ ἀγάλματος τοῦ Σύλλα. Στρέφον τις πρὸς τὸ κέντρον τοῦ τεμένους εὐρίσκει τὰ μεγαλοπρεπῆ ἐρείπια τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος, ναοῦ κτισθέντος περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ Γου π. Χ. αἰῶνος καὶ τὸ σχῆμα ὁμοίον πρὸς τὸ καλούμενον Θησεῖον, τὸ ἐν Ἀθήναις. Δυστυχῶς δὲν σώζεται ἡ τὸ κρηπιδωμα αὐτοῦ καὶ λείψανα τοῦ ἀρχιτεκτονικοῦ αὐτοῦ κόσμου. Δύο ἑτέρων μικρῶν ναῶν, εἰς τὸν αὐτὸν πιθανῶς θεὸν ἀφιερωμένων, τὰ ἐρείπια διακρίνονται πλησίον τοῦ μεγάλου ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος, ὁπισθεν τοῦ ὁποίου διακρίνεται εἰσέτι καλῶς ὁ μέγας βωμός, ὁ «κεράτινος» καλούμενος, ὡς ἔχων κύκλῳ ἀνηρημένα κέρατα κριῶν. Ἐφημιζέτο δὲ τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ὡς ἐν τῶν ἑπτὰ θαυμάτων τοῦ παλαιοῦ κόσμου. Δὲν σώζεται ὅμως καὶ ἐκ τοῦ θαυμασίου αὐτοῦ οἰκοδομήματος ἡ τὸ κρηπιδωμα μετὰ τῶν τριῶν αὐτοῦ ἀναβαθμίδων καὶ λείψανα τοῦ πλαστικοῦ αὐ-

τοῦ κόσμου. (Νηρηῖς τις καὶ τεμάχιον Δελφίνος). Ἀριστερὰ τοῦ ναοῦ ἐκτείνεται ἡ 67 μέτρα μήκους στοᾶ, ἡ κεκοσμημένη τὸ πάλαι διὰ προτομῶν ταύρων (ὧν τινες καὶ περιεσώθησαν) χρησιμεύουσα εἰς τὰς πανηγύρεις καὶ τὰς ἐορτάς, ὡς κέντρον συναθροίσεως, ἐνθα ἔχορνετο καὶ ὁ καλούμενος γέρανος χορός. Δι' ἑτέρου προπύλου ἐξέρχεται τις τοῦ τεμένους πρὸς τὴν ἀγορᾶν, οἰκοδόμημα τετραγώνον τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων, καὶ τὴν ἱερὰν λίμνην, ἐνθα, κατὰ τὴν παράδοσιν, ἐγέννησεν ἡ Ἀητὼ τὸν Ἀπόλλωνα. Ὅπισθεν ταύτης ἐκτείνεται τὸ στάδιον, τὸ γυμνάσιον, ἡ συνοικία τῶν Ποσειδονιαστῶν καὶ πλείοστα ἄλλα οἰκοδομήματα. Ἀλλὰ δὲν θὰ περιγράψωμεν πάντα ἐνταῦθα τὰ ἐν Δήλῳ μνημεῖα, διότι οὐτε πρακτικὸν σκοπὸν ἔχει τὸ πρᾶγμα, οὔτε εὐχερῶς κατορθοῦται ἐν ὀλίγαις γραμμαῖς. Ἐν τῇ ἀνασκοπικῇ ὅμως ταύτῃ ἀφηγήσει ἡμῶν, δὲν δυνάμεθα ἢ νὰ ἐξάρωμεν τὴν ἐντύπωσιν, ἢ νὰ προξενήσῃ εἰς πάντα ἐπισκέπτην τῆς νήσου, ἢ θεὰ τῆς ἀνεσκαμμένης (ἐν μέρει εἰσέτι) Ῥωμαϊκῆς πόλεως. Δεξιὰ τοῦ τεμένους κάτωθεν τοῦ ὄρους Κύνθου, ὁδὸς ἀνηφορικῆ, εἰς τὸ ἀνεσκαμμένον Ῥωμαϊκὸν θέατρον ἄγουσα, πλακόστρωτος δὲ καὶ καλῶς διατηρουμένη, διέρχεται διὰ μέσου συνοικίας δλοκλήρου! οἰκίαι δὲ μονόροφοι καὶ διόροφοι ἐκτείνονται ἐκατέρωθεν τῆς ὁδοῦ, ἀλλ' ἰδίᾳ ἀριστερᾷ τῷ ἀνερχομένῳ, σωζόμεναι αἱ πλείοστα θαυμασίως. Ὅστις δὲν ἔτυχε νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν Πομπηϊαν καὶ δὲν ἐπλανήθη εἰς τὰς ἐρημικὰς αὐτῆς ὁδοῦς, δὲν ἠσθάνθη δὲ τὸ ἀφατὸν τέρας αἰσθημα νὰ ζήσει ἐπὶ τινα χρόνον τὴν νεκρὰν ζωὴν τῆς ἀρχαίας ἐκείνης πόλεως, ὡς μεταβῆ εἰς Δήλον, ὅπου θὰ ἴδῃ ἐν τμήμα αὐτῆς ὁμοίωτον. Ὅ αὐτὸς τῶν οἰκῶν ρυθμός, ἡ αὐτὴ διακόσμησις τῶν δωματίων διὰ τοιχογραφῶν καὶ ψηφοδετημάτων, ὁ αὐτὸς πλοῦτος, ἡ αὐτὴ πολυτέλεια. Οἱ κάκοικοι ἄλλως τοῦ διαμερίσματος αὐτοῦ ἦσαν Ῥωμαῖοι, σύγχρονοι περιίτου τῶν Πομπηϊανῶν, διότι καὶ ἡ πόλις αὕτη κατεστράφη περὶ τὰ τέλη τοῦ πρώτου μ. Χ. αἰῶνος. Ἐάν ποτε ἀνασκαφῇ δλοκλήρου τὸ τμήμα ἐκεῖνο τῆς ἀρχαίας πόλεως, ἡ Πομπηϊα πάντως θὰ χάσῃ τὴν μοναδικότητά της, θὰ ἔχη δὲ καὶ ἡ Ἑλλὰς τὴν νεκρὰν τῆς πόλιν νὰ ἐπιδείξῃ εἰς τοὺς περιηγητὰς τῶν ἀρχαιοτήτων της. Σημειωτέον ὅτι καὶ εὐρήματα θὰ γίνωσιν ἀφθονα ἐν τῶν οἰκημάτων ἐκείνων, ἐὰν κρίνωμεν τοῦλάχιστον ἐκ τῶν εὐρημάτων ἰδίᾳ τοῦ παρελθόντος ἔτους, ἐν οἷς καταλέγεται καὶ ἀρτιον ὄλων μαρ-

μάρινον σύμπλεγμα φυσικοῦ μεγέθους, εἰκονίζον τὴν Ἀφροδίτην ἀπειλοῦσαν τὸν χαριεντιζόμενον αὐτῇ Πάνα διὰ τοῦ σανδαλίου της. Τὸ σύμπλεγμα σώζει καὶ ἰχνη τοῦ χρωματισμοῦ αὐτοῦ, εἶνε δὲ ἀνεκτίμητον μουσιακὸν ἔργον τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων, ἐξ ἐκείνων ἰδίως, ὧν στεροῦνται πάντα τὰ Μουσεία τῆς Ἑλλάδος, μὴ ἐξαιρουμένου οὐδὲ τοῦ Ἐθνικοῦ. Αἱ ἀνασκαφαὶ τῆς Δήλου, αἱ ἀναληφθεῖσαι ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους ὑπὸ τῆς Γαλλ. Σχολῆς καὶ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ρέκτου κ. Hollerux, θὰ ἔχωσιν ἐν τῷ μέλλοντι ἐκπληκτικὰ ὄλως ἀποτελέσματα, θὰ καταστήσωσι δὲ τὴν νῆσον καὶ πάλιν τὸ προσκύνημα τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου· ἀλλὰ πρὸς τοῦτο δὲν θὰ ἀρκέσῃ μόνον ὁ ἐπιστημονικὸς ζήλος τῶν ἀνασκαπτόντων καὶ ἡ γενναίότης τοῦ χορηγοῦ τῶν μέσων τῆς ἀνασκαφῆς, ἐνγενοῦς τινος Γαλάτου, ἀλλὰ κυρίως ἡ κυβερνητικὴ μερίμνα καὶ ἡ παροχὴ χρήματος ἀφθόρου ἐκ μέρους αὐτῆς. — Τὴν τοπογραφικὴν ἐξηγησίαν ἐν τῷ ἀνεσκαμμένῳ χώρῳ τῆς νήσου ἀνέλαβον κατὰ τμήματα ὁ κ. Δαίρπελδ, ὁ ἐκ τῶν ἐταίρων τῆς Γαλλ. Σχολῆς κ. Ζαρδὲ καὶ ὁ ἔφορος κ. Σταυροπούλου. Ὅλοκληρον τὴν ἡμέραν διήλθεν ἡ συνοδεία ἐπὶ τῆς νήσου ἐξετάζουσα, μανθάνουσα καὶ θανμάζουσα τὰ ἐρείπια τῆς μυθικῆς, ἱστορικῆς δὲ ἅμα καὶ ἐμπορικῆς ἐρημότητος, ἥτις μέγιστον ἔπαιξεν ἐν τῇ ἀρχαιοτάτῃ ρόλον πολυοχιδῆ. Πρὸς τὸ ἑσπέρας διεσκορπίσθημεν ἐν τῇ νήσῳ καὶ ἔβλεπέ τις τὴν τέως ἐρημιον νῆσον σιτιζομένην ὑπὸ μελανῶν ἢ πολυχρόων σημείων, ἅτινα ἀπετέλουν οἱ διάφοροι ὄμιλοι. Ἐπὶ τῆς ἀποτόμου καὶ ὑψηλῆς κορυφῆς τοῦ Κύνθου, ἐνθα τὸ ἱερόν παλαιὰ τοῦ Κυνθίου Λιός, ἀνήλθον οὐχὶ ὀλίγοι καὶ ἰδία αἱ κυρία καὶ οἱ γεροντότεροι! Οἱ πλείστοι δὲ δὲν ἔφθαναν ἢ εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ἀποτόμου βράχου, ἐνθα τὸ καλούμενον σήλαιον τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ ἀπώτερον τὸ ἱερόν τῆς Ἀθηνᾶς Ἐργάνης. Ἡ θεὰ καὶ ἐκεῖθεν ἦτο ἐξόχως μαγική, διότι, οὐ μόνον ἔβλεπέ τις κάτωθεν τὴν νῆσον ἅπασαν καὶ ἀντελαμβάνετο θαυμασίως τῆς τοπογραφικῆς τῶν ἐρειπίων αὐτῆς συνοχῆς, ἀλλὰ καὶ ἀπώτερον τὰς περικυκλούσας αὐτὴν νήσους, τὴν Ῥήνειαν, τὴν Μύκονον, τὴν Σύρον, τὴν Πάρον καὶ τὴν Νάξον. Δὲν ἀπεμακρύνετό τις εὐκόλως τοῦ μαγικοῦ ἐκείνου θεάματος. Γάλλος δὲ τις τῶν συμπρωτῶν μας, ἀρχιτέκτων καὶ ὀλίγον ποιητῆς, ἀφῆρθε οὕτως, ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους ρεμβάζων, ὥστε δὲν ἐνθυμήθη ὅτι ὁ

ἦλιος ἔδυνε καὶ ὅτι τὰ πλοῖα, κατὰ προηγηθεῖσαν ἀναγγελίαν, θὰ ἀπῆρόν περὶ τὴν θιν. Καὶ ἐδέησε νὰ καθυστερήσῃ τὸ ἔτερον τούτων, ἵνα παραλάβῃ καὶ τὸν ρεμβῶδη Γάλλον, ὅστις ἐκινδύνευσε οὕτω νὰ ζῆσῃ ἐπὶ ἡμέρας τινὰς τὸν βίον τοῦ Ῥοβινσῶνος ἐπὶ τῆς ἐρήμου νήσου, διότι καὶ οἱ φύλακες τῶν ἀρχαιοτήτων εἶχον συναπέλθει μεθ' ἡμῶν χάριν τῆς ἐπισκέψεως τοῦ μουσείου τῆς Μυκόνου, ὅπου ἡ παρουσία των θὰ ἦτο ἀναγκαία. Ἡ ἐπιβράδυνσις δὲ αὐτῆ προὔξενε δύο κακά: Τὴν ἀνατροπὴν τῆς ἀποκομίσσεως αὐτὸν λέμβου τῆς γαλλ. σχολῆς, ἥτις προσεδέθη ρυμουλκωμένη ὑπὸ τοῦ ἀτμοβλοίου — μικροῦ δεῖν δὲ καὶ ἐπνίγοντο τρεῖς τῶν ἐπιβαινόντων αὐτῆς λεμβούχων — καὶ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ μουσείου τῆς Μυκόνου τῇ βοήθειᾳ . . . σπαρματοσέτων, ἅτινα ἀφειδῶς ἐχορήγησεν ἡμῖν ὁ ἔφορος κ. Σταυροπούλου! Διότι τὰ πλοῖα ἠγκυροβόλησαν εἰς τὴν Μύκονον νύκτα πλέον. Ἡ νυκτερινὴ δὲ ἐπίσκεψις αὐτῆ τοῦ ἐν Μυκόνῳ Μουσείου, ὅπερ περιλαμβάνει θαυμασιωτάτην συλλογὴν ἀγγείων, προερχομένων ἐκ τῶν ἐν Ῥηνείᾳ ἀνασκαφῶν τοῦ κ. Σταυροπούλου, — εἶνε δὲ αὐτῆ τὰ κτερίσματα τῶν ἀρχαιοτάτων τάφων τῆς Δήλου, ἅπερ μετεκόμισαν ἐκ τῆς ἱερᾶς νήσου ἐκεῖσε κατὰ τὴν γενομένην «κάθαρσιν», τῷ 425 π. Χ., ἀφ' ἧς καὶ δὲν ἐπετρέπετο πλέον ἡ ταφὴ νεκροῦ εἰς τὴν Δήλον — ἡ νυκτερινὴ αὐτῆ, λέγομεν, ἐπίσκεψις τόσῳ σπουδαίων διὰ τὴν χρονολογίαν καὶ τὴν τεχνολογίαν αὐτῶν εὑρημάτων, δὲν ἱκανοποίησε, φυσικῶς, τὴν βουλιμίαν τῶσων ἀρχαιολογικῶν κεφαλῶν, καὶ ὁ ἐν τῷ προγράμματι ὀρισθεὶς ἀπόπλους ἡμῶν περὶ τὴν ἐνδεκάτην τῆς νυκτός, ἀνεβλήθη διὰ τὴν ἐπομένην πρωΐαν, ἵνα οὕτω κερδηθῇ χρόνους πρὸς νέαν ἐπίσκεψιν τοῦ Μουσείου ἀπὸ τῆς 6ης μέχρι τῆς 8ης π. μ. τῆς ἐπομένης. Ἦτο ἡ Κυριακὴ τῶν Βαΐων. Καὶ ἐνῶ ὁ χριστιανικὸς πληθυσμὸς τῆς ὠραίας νήσου ἔτρεχεν εἰς τοὺς ναοὺς, ἡμεῖς ἐσπεύδομεν πρὸς τὸ σεσαθρωμένον οἶκημα — τὸ νεόδμητον, τὸ ἀναλώμασι τῆς ἀρχ. ἑταιρείας οἰκοδομηθὲν μουσεῖον δὲν ἀπεπεραιώθη ἔντελως εἰσέτι, ἵνα ἀρχίσῃ ἡ τοποθέτησις τῶν εὑρημάτων — τὸ στεγάζον εἰσέτι τὰς πολυτίμους ἀρχαιοτάτας. Ἡ καθυστέρησις τοῦ ἀπόπλου ἡμῶν ἐκ Μυκόνου ἐπέφερε καὶ ἄλλο κακόν. Ἐγκατελείφθη τὸ σχέδιον τῆς προσεγγίσεως εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Μήλου «Πλάκαν» ὅπου ὑπάρχουσι εἰσέτι ἐρείπια τῆς ἀρχαίας πόλεως μετὰ τοῦ ἀνεσκαμμένου θεάτρου αὐτῆς. Ἡμολοισθημεν δ' οὕτω νὰ ἴδωμεν καὶ τὴν θεῖον ἐνθα

ἀνευρέθησαν δύο τῶν ὠραιτέρων ἀγαλμάτων, τῶν περισωθέντων ἐκ τῆς ἀρχαιότητος: ἡ Ἀφροδίτη τοῦ Λούβρου καὶ ὁ Ποσειδῶν τοῦ ἡμετέρου Μουσείου. Προσεγγίσαμεν ὁμῶς πρὸς τὸ Β. τῆς νήσου καὶ ἀπεβίβασθημεν εἰς ὀρμίσκον τινὰ ἐρημιον, πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ ὑπὸ τῶν Ἀγγλων ἀνασκαφείσης προϊστορικῆς (προμικηναϊκῆς) ἀκροπόλεως, παρὰ τὴν «Φιλακοπὴν» ἐνθα τόσα ὠραῖα ἀγγεία εὑρέθησαν κατακείμενα νῦν εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις ἀρχ. Μουσεῖον. Ἡ ἐπίσκεψις ὁμῶς κατηρειπωμένου προϊστορικοῦ συνοικισμοῦ καὶ ἀκαταλήπτου σχεδὸν συμπλέγματος πηλοκτιστῶν τοίχων, δὲν ἐνθουσίασε καὶ πολὺ τὴν ἐκ τῶν προσφάτων ἐντυπώσεων τῆς Δήλου συνηραγμένην ἀρχαιολογικὴν συνοδείαν, μετὰ τὴν σαφῆ καὶ ἐπαγωγὸν ἐρημνείαν τῶν ἐρειπίων ὑπὸ τοῦ κ. Δαίρπελδ. Ἐτροπῆ δὲ αὐτῆ μᾶλλον εἰς περισυλλογὴν τῶν ἀφθότων παρειαυμένων τεμαχίων ἀγγείων, τῶν παναρχαίων τοῦ συνοικισμοῦ χρόνων, καὶ εἰς τὴν συγκομιδὴν τεμαχίων θυμανοῦ λίθου, οὐτις, ὡς γνωστὸν, ἡ ἐξόρυξις καὶ βιομηχανία ἠσκαίτο ἐν τῇ νήσῳ κατὰ τοὺς προϊστορικοὺς χρόνους, ἐξ οὗ πάντως καὶ οἱ ἐν τοῖς χρόνοις ἐκείνοις μεγάλη αὐτῆς εὐπορία καὶ ἀκμῆ. Περὶ δεξιὴν ἀπῆραμεν ἐκεῖθεν κατευθυνθέντες εἰς Θήραν. Ἐγένετο γνωστὸν ἀφ' ἑσπέρας ὅτι τὰ πλοῖα λίαν πρωῖ, περὶ τὴν 5ην τῆς ἐπομένης, θὰ διέπλεον τὸ λεκανοειδὲς ἀπύθμενον στενὸν τὸ σχηματισθὲν ἐκ καταβυθίσεως ἠφαιστειώδους καὶ χωρίσαν τὴν νῆσον ἐκείνην εἰς δύο μέρη, τὴν Θήραν καὶ τὴν μικρὰν Θηρησίαν, καὶ ὅτι οἱ θέλοντες ν' ἀπολαύσωσι τοῦ μαγευτικοῦ ὄντως θεάματος τῆς διελεύσεως διὰ τοῦ στενοῦ ἐκείνου ὀφείλουσαν νὰ εὐρίσκωνται κατὰ τὴν ὀρισθεῖσαν ὥραν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος. Πόσοι τῶν ἐπιβατῶν κατάρθρωσαν τοῦτο ἀγνοῶ, διότι καὶ ἐγὼ μόλις κατὰ τὴν ἔξοδον ἡμῶν, κάτωθεν περίπου τῆς ὡς χιῶν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ἀποκεκομμένου λόφου διαγραφόμενης κωμοπόλεως «Ἐπάνω Μεριά» ἠδυνήθη νὰ ἀνέλθω ἐπὶ τοῦ καταστρώματος καὶ ἀπολαύσω τοῦ ἐξαισίου ἐκείνου θεάματος. Δὲν περιγράφεται εὐχερῶς ἡ εἰκὼν τῆς ὑπερφυσικῆς ἐκείνης ἀνωμαλίας, τῆς προξενηθείσης δι' ἀποροφήσεως ἐνὸς μέρους τοῦ κέντρου ὑψηλῆς νήσου. Τὸ ἀποσπασθὲν τμήμα αὐτῆς ἐξηφανίσθη εἰς τὸ ἀπειρον τοῦ βυθοῦ, τὸ δὲ παραμείναν, χανοειδῶς κεκοιλωμένον, μαρτυρεῖ τὴν φοβεράν καταστροφὴν ἥτις κατεπόντισε μέγα μέρος τῆς ὅλης νήσου. Αἱ ἠφαιστειώδεις τοῦ κρατῆρος κλιτύες, αἱ ὡς διὰ κοπτεροῦ

Διμὴν Θήρας.—Φωτογραφία Ἐμμ. Τριανταφυλλίδου.

ὄργανου ἀπομηθεῖσαι, προβάλλουσι μεγαλοπρεπεῖς καὶ ὑπερύψηλοι, ἐστιγμέναι ποικιλοχρόως, ὡς ἐκ τῶν διαφόρων γαιολογικῶν συστάσεων τοῦ ἐδάφους. Τὴν κορυφὴν δὲ κατὰ μήκος τοῦ κρατηρικοῦ χάσματος στέφουσι νῦν οἰκήματα καὶ πολίχνια, εἰς τὸ πείσμα τοῦ καταστρεπτικοῦ δαίμονος, ὅστις ἐκρήμνισε εἰς τὴν ἄβυσσον τὸ ἔλλειπον τμήμα τῆς ὠραίας νήσου. Καὶ ἡ καταστροφὴ ἐκείνη δὲν συνετελέσθη τυχόν πρὸ ἀμνημονεύτων αἰώνων· μόλις ἀριθμεῖ τρεῖς καὶ ἡμίσειαν χιλιετηρίδας! Ὁ ἄνθρωπος οὐ μόνον ὑπῆρχεν ἐπὶ τῆς γῆς ἤδη, ἀλλὰ καὶ ἐν πολιτισμῷ ἀκμαίῳ, ὡς διδάσκουσιν ἡμᾶς τὰ ἀνασκαφέντα ἐρείπια τῶν ὑπὸ τέφρας καλυφθέντων συνοικισμῶν, οἵτινες τάσσονται εἰς τὴν μυκηναϊκὴν ἢ προμυκηναϊκὴν χρονικὴν περίοδο. Εἶνε καταστροφὴ ἀνήκουσα σχεδὸν εἰς τὴν ἱστορίαν, καὶ ὁμῶς . . . ὁ ἀμνήμων ἄνθρωπος, ἐν τῇ νηπιώδει αὐτοῦ τόλμῃ, δὲν δυνεῖ ἐκείνοτε νὰ πτύσῃ κατὰ πρόσωπον τὸν δαίμονα τῆς καταστροφῆς, ἐπανακτιῶν, ὅπου δὲν δύναται νὰ ἐπανορθώσῃ, ὅτι ἐκεῖνος κατέστρεψεν. Οὕτω καὶ παρὰ τὸν Βεζούβιον κίττονται πόλεις καὶ ἔσοχαί, χωρὶς νὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν, ὅτι δυνατόν τὸ γενόμενον ἤδη, νὰ γίνῃ καὶ πάλιν. Τὰ ἀτμόπλοια παρέκαμψαν τὴν ἄκραν τοῦ πορθμοῦ κατευθυνθέντα ΒΑ. πρὸς

ὄριστον τινὰ κάτωθεν τοῦ 567 μέτρα ὕψους ὄρους Ἁγίου Ἡλίου! Ἐπὶ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ διακρίνεται ἤδη τὸ ὁμώνυμον μοναστήριον ὅπου θὰ ἐγευματίζαμεν, μετὰ τὴν ἐπίσκεψιν τῶν ἐρειπίων τῆς ἀρχαίας πρωτεύουσος τῆς νήσου, τῶν ἀνασκαφέντων, ὡς γνωστόν, ὑπὸ τοῦ φιλέλληκος ἀρχαιολόγου κ. Hillel von Gaertringen. Περὶ τὴν θην π. μ. ἤδη τῆς 11ης Ἀπριλίου ἀπεβιβάζομεθα κάτωθεν τοῦ ὄρους «Μεσαβοννό» ὅπου ἡ ἀρχαία πόλις καὶ δόξαν ἀνέρχεται τις εἰς τὴν ὑπερκαιμένην κορυφήν τοῦ Ἁγ. Ἡλιοῦ. Ἡ ἀποψὶς ἀπὸ τῆς θαλάσσης τῆς εἰς τὸ ὑψηλὸν ἐκεῖνο ὄρος ἀνόδου προκαλεῖ τρόμον, ἴλιγγον δὲ πραγματικὸν ἢ πραγματοποίησις τοῦ τολμήματος, ἰδιά κατά τινα, οὐχὶ ἀραιά, σημεῖα τῆς ἐνιαχοῦ καθέτως κεχαραγμένης ἐπὶ τοῦ σαθροῦ βράχου ὁδοῦ. Ἐπὶ τῆς ἀκτῆς περιέμενον ἡμᾶς οἱ περιόικοι καὶ πλήθος ὑποζυγίων, ἀτινα θὰ ἔφερον ἡμᾶς ἐπὶ τῶν νώτων ἰων — τὰ δυστυχῆ ζῶα — μέχρι τῆς ὑψηλῆς τοῦ ὄρους κορυφῆς. Τὰ εὐφρύτερα ὅμως τοῦτον ἐκριναν καλὸν νὰ ἀποτινάξωσι ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν κατὰ τὴν κοπιώδη ἀνάβασιν τὰ σαρκώδη φορτία τῶν, παραστρατίζοντα αἶφνης καὶ ἐξαφανιζόμενα εἰς τὰς κλιτύας τοῦ ὄρους! Τοιοῦτοτρόπως μικροῦ δεῖν πολύσαρκός τις Γερμανὸς ἐκύλιετο, ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ σημείου τῆς ἀποτινάξεώς του, εἰς τὴν κρημνώδη κατωφέρειαν μέχρι τῆς θαλάσσης, ἐὰν μὴ παρατυχῶν τις ἀγωγιάτης συνεκράτει αὐτόν, περιστραφέντα ὅμως περὶ τὸν ἄξονά του ἤδη τρεῖς ἢ τετράκις καὶ μωλωπισθέντα, ἐλαφρῶς εὐτυχῶς. Οὕτως οἱ τολμηρότεροι μόνον κατώρθωσαν νὰ ἱππεύσωσι μέχρι τοῦ ἄκρου τοῦ σάγματος (Σελάδας καλουμένου) τοῦ χωριζόντος τὸ Μεσαβοννό, ἀπὸ τὴν ὑψηλοτέραν κορυφήν τοῦ Ἁγίου Ἡλιοῦ. Ἐκεῖ ἀφιπτεύσαντες πάντες ἐτραπήμεν πρὸς τὴν μεσημβριανὴν κλιτὴν τοῦ ὄρους, ἔνθα τὰ ἐρείπια τῆς ἀρχαίας πόλεως. Πρὸ τοῦ ἐκκλησιδίου ὁ Εὐαγγελισμὸς, τοῦ ὁποῦν ἡ ὑπαρξὶς ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐκεῖνῃ θέσει πολλαχῶς ὑπῆρξε καὶ διὰ τὸν ἀνασκάψαντα εὐεργετικῆ, παρετέθησαν ὑπὸ τοῦ εὐγενοῦς Γερμανοῦ, τοῦ προηγηθέντος ἡμῶν καὶ τὰ πάντα καταλλήλως προπαρασκευάσαντος ἀναφυκτικὰ διάφορα ὅπως δυνηθῶμεν ἀνέτως νὰ ἐξακολουθήσωμεν τὴν πρὸς τὰ ἐρείπια ἀνόδον καὶ τὴν ἀνὰ ταῦτα μακρὰν περιπλάνησιν. Διότι ἡ ἀρχαία πόλις, κειμένη ἐπὶ τῆς ὑψηλοτέρας κλιτύος τοῦ Μεσαβοννοῦ, ἔχει ἐκτασιν οὐ μικράν, πολλὰ δὲ τὰ ὄντως ἀξιοθέατα μεταξὺ τῶν ἐρειπίων τῆς, τὰ ὁποῖα καὶ πρὸ

τῆς ἀνασκαφῆς δὲν ἦσαν ὅλως ἀόρατα. Ὁ κ. Gaertringen εἶχε τὴν ὁδηγίαν, ἐξημενεῶν τὰ πάντα σαφῶς καὶ σοφῶς. Τὰ σωζόμενα ἐρείπια τῆς πόλεως προέρχονται, ὡς τὰ πολλά, ἐκ τῆς ἑλληνιστικῆς χρονικῆς περιόδου καὶ ἰδίᾳ τῆς τῶν Πτολεμαίων, οἵτινες τὴν νῆσον κέντρον ἔχοντες τῆς ἀνὰ τὸ Αἰγαῖον δυνάμεώς των, περιεποιήθησαν τὴν πόλιν ἐξωραϊσάντες αὐτὴν πολυειδῶς, ἐγκαταστήσαντες ἅμα φροντῶν ἐν αὐτῇ. Οὕτως εὐρίσκει τις ἐκεῖ οἰκοδομήματα πάμπολλα τῶν χρόνων ἐκείνων, οἷον τὸ θέατρον (ἐπισκευασθὲν κατὰ τὴν Ρωμ. ἐποχὴν) τὴν Βασιλικὴν Στοάν, τῆς ὁποίας ἡ ἀρκτική πλευρὰ συνορεύει μετὰ τὴν Ἀγοράν, τὸν ναὸν τῶν Αἰγυπτίων θεῶν, τὸν ναὸν τοῦ Διόνυσου καὶ τῶν Πτολεμαίων ἐν ᾧ κατὰ τοὺς Ρωμαϊκοὺς χρόνους ἐγκατεστάθη ἡ λατρεία Ρωμαίων αυτοκρατόρων (τιμωμένων ὡς θεῶν) τὸ Πτολεμαϊκὸν Γυμνάσιον, τοὺς στρατώνας καὶ ἄλλα τινὰ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης κτίρια, ὧν ἐρείπια σώζονται εἰσὲτι πολλοῦ ἀξία. Ἀρχαιοτέραις ἐποχῆς κτίρια εἶνε ἡ ἀγορὰ, τὸ Γυμνάσιον τῶν ἐφήβων, τοῦ ὁποῦν δὲν σώζονται ἢ ἐλάχιστα μέρη, περὶ τὸ ὁποῖον ὅμως διεσώθησαν, ἐπὶ τοῦ βράχου κεχαραγμένα, ἐπιγραφὰὶ «παιδικαὶ» ἀρχαιοτάται καὶ περιεργόταται τὰς ἐκφράσεις. Τὸ κυριώτερον ὅμως οἰκοδομημα τῶν ἑλληνικῶν χρόνων καὶ δὴ τῶν ἀρχαιοτάτων, ἴσως τοῦ θου π. Χ. αἰῶνος, εἶνε ὁ ἐν ἐπιφανείᾳ καὶ ἀπολιτικῇ πρὸς τὴν θάλασσαν θέσει, καλῶς δὲ ὅπως δῆποτε διατηρούμενος ἐν τῷ σχεδιαγράμματί του, ναὸς τοῦ Καρνεῖου Ἀπόλλωνος (ἀπὸ Κάρνου τοῦ Μάντεως). Τὸ οἰκοδομημα αὐτὸ ἔχει τὴν ἑξῆς ἰδιορρυθμίαν ἐν ᾧ ἀποτελεῖται ἐκ προνάου καὶ σηκοῦ, ὡς πάντες οἱ τοῦ ἀρχαίου ρυθμοῦ ναοί, ἔχει παραπλεύρως, δύο μικρὰ δωμάτια συγκοινωνοῦντα ἀπ' εὐθείας πρὸς τὸν σηκόν. Ἐχρησίμευον δὲ ταῦτα πιθανῶς πρὸς φύλαξιν τῶν πολυτίμων ἀναθημάτων. Ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ τοῦ περιβάλλοντος τοῦ ναοῦ τοῦτον σώζονται ἔτι κεχαραγμένα ἐπὶ τοῦ λίθου ἴχνη ἢ περιγράμματα τῶν ποδῶν, τῶν εὐλαβῶν πάντως προσωνητῶν τοῦ ἱεροῦ, οἵτινες ἐπιστοποιοῦν οὕτω τὴν ἀφίξιν των ἐκεῖ διὰ τῆς ἐγγραφῆς τῶν ἴχνων τῶν ποδῶν αὐτῶν. Τοιοῦτο τι ἄλλως τε ἔθιμον τῶν ἀρχαίων ἐβεβαιώθη ἤδη καὶ ἀλλαχοῦ ἐν Ἑλλάδι ἐπὶ ἀρχαίων ναῶν. Περαιτέρω ὀλίγον τῆς θέσεως τοῦ ναοῦ σώζεται, ἐπὶ τοῦ βράχου λελαξευμένος, ὁ τοῦ τεμένους «θησαυρός», τὸ χρηματοκιβώτιον οὕτως εἰπεῖν ἐντὸς τοῦ ὁποῦν ἐρρίπτετο ὁ ὄβολος τῶν προσκυνητῶν δι' ὁπῆς ἐπὶ τοῦ καλύμματος αὐ-

τοῦ. Τὰ τοιοῦτου εἶδους μνημεῖα ἀπετελοῦντο, ὡς καὶ ἄλλοθεν γνωστόν ἐγένετο (ἐν Κῶ λ. χ. ἀνεκαλύφθη σχεδὸν ἄρτιον τοιοῦτον ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Ἀσκληπιοῦ) ἐκ λάρνακος ὀλολίθου (ἢ καὶ ἐκ τετραγώνου ἐν τῷ βράχῳ λαξεύματος) ἐξησφαλισμένης διὰ καλύμματος λιθίνου τοιοῦτου βάρους, ὥστε νὰ καθίσταται ἀδύνατος ἢ ἀπαίρεσις αὐτοῦ ἀνευ συνδρομῆς πολλῶν χειρῶν καὶ καταλλήλων ὀργάνων. Ἐξησφαλιζέτο δ' οὕτως ὁ κοινὸς θησαυρὸς ἀπὸ προχείρου κλοπῆς.

Ἀξιοθέατος λίαν ἐν τῷ συνόλῳ αὐτῆς εἶνε ἡ ἀρχαία αὕτη πόλις τῆς Θήρας, ἦν ὁ εὐγενῆς βαρῶνος ἀπεκάλυψεν ἐν μέρει δι' ἰδίαν αὐτοῦ δαπανῶν, διδακτικωτάτη δὲ ἐν ταῖς λεπτομερείαις τῶν ἐρειπίων αὐτῆς. Ἰδίᾳ αἱ ὁδοὶ αὐτῆς καὶ τὰ ἰδιαίτερα οἰκήματα, ὧν σώζονται ἔτι ἱκανὰ λείψανα, συντελοῦσι τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἀναπαράστασιν τῆς ζωῆς τῆς ἀρχαίας ἐκείνης πόλεως. Εἶνε δὲ ἀναμφιβόλως ἐν τῶν θελήτρων τῆς ἐπισκέψεως τῶν ἐρειπίων ἐνός ἀρχαίου συνοικισμοῦ, ἢ εὐχερῆς ἀναπαράστασις ἐν τῇ φαντασίᾳ, τῆς ἐκλιπούσης ζωῆς αὐτοῦ. Καὶ τοῦτο χάρις εἰς τὴν μικρὰν σχετικῶς καταστροφὴν ἦν ὁ χρόνος καὶ ὁ ἀνθρωπος ἐπροξένησαν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἐκείνῃ πρωτεύουσι, χάρις δὲ καὶ εἰς τὴν ἔσοχον ἀνασκαφὴν, ἦν ἐξετέλεσεν ὁ Γερμανὸς ἀρχαιολόγος, κατορθοῦνται ὄντως ἱκανοποιητικῶτα. Περὶ τὴν μεσημβριανὴν τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἅπας ὁ κινητὸς πληθυσμὸς τῆς νεκρῆς πόλεως ἐξεκίει ἐν μακρῷ σειρῷ, πρὸς τὸν σταθμὸν τῆς Σελλάδας, ἔνθα ἀνεμένον οἱ ἡμίονοι, ὅπως ἀναβιβάσωσιν ἡμᾶς μέχρι τῆς κορυφῆς τοῦ Ἁγ. Ἡλιοῦ. Οὕτως, ἐντὸς βραχέος, ἔμεινε καὶ πάλιν ἡ νεκρὰ πόλις ἐν τῇ προαιωνίᾳ αὐτῆς σιγῇ. Ἡ ἀνάβασις εἰς τὴν μονὴν διήρκεσε περὶ τὴν ἡμίσειαν ὥραν. Ἀπὸ τῆς κορυφῆς ἡ ἀποψὶς εἶνε ὄντως μαγευτικῆ, διότι ἐκτὸς τοῦ ὅτι βλέπει τις ἐκεῖθεν τὴν νῆσον ἅπασαν, μετὰ τῶν γραφικῶν αὐτῆς κομποπόλεων τῶν πλαισιουμένων ὑπὸ ἀμπελῶνων καὶ φύτεων, τὸ βλέμμα ἐξικνεῖται μέχρι τοῦ Λυβικοῦ πελάγους, διακρίνον, ἐν ἡμέρᾳ αἰθρίας, τὰ χιονοσκεπῆ τῆς Κρήτης ὄρη! Δυστυχῶς ὅμως αἱ συνθήκαι ὑπὸ τὰς ὁποίας ὁ στόμαχος ἡμῶν εὐρίσκειτο κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην, μετὰ ὁδοιπορίαν τόσῃ ἐπίπονον, δὲν μᾶς ἐπέτρεπον μακρὰν ἀπόλασιν τῆς θέας, καὶ ἐπομένως εἰσῆλθομεν σπευδόντες εἰς τὴν Μονὴν, ὅπου ὁ κ. Gaertringen εἶχε φροντίσει νὰ προπαρασκευάσῃσι λιτὸν μὲν ἄλλ' ὄρεκτικώτατον ἐξ ἁμῶν πρόγευμα. Σημειωτέον ὅτι εἰς ἐπικουρίαν τοῦ Ἀμφιτρώωνος ἡμῶν ἤλθεν ὁ εὐγενῆς δήμαρχος τῆς

νήσου, προσενεγκὼν ἀφθονον οἶνον δεκαετῆ — «ἀληθῆς νέκταρ» κατὰ τοὺς Γερμανοὺς — καὶ ὁ φιλοφρονέστατος ἠγοούμενος τῆς Μονῆς, δι' ἄλλων πολλῶν παροχῶν. Αἱ ἡμέραι τῆς νηστείας, ὡς διήρχοντο τότε οἱ καλοὶ μοναχοί, δὲν ἐπέτρεψαν εἰς αὐτοὺς, δυστυχῶς, νὰ λάβωσι μέρος εἰς τὸ πρόγευμα καὶ νὰ μᾶς περιποιηθῶσιν ὡς ἐπεθύμουν. Ἡ φιλοξενία τῶν ὄμων καὶ ἡ χαρὰ των ἐπὶ τῇ ἐπισκέψει ἡμῶν, ἐξεδηλοῦντο εἰς τὴν προθυμίαν μεθ' ἧς παρεῖχον ἡμῖν πᾶν τὸ κατὰ δύναμιν. Τὸ πρόγευμα ὑπῆρξεν ἀπολαυστικώτατον καὶ φαιδρότατον, διακοπὴν πλειστάκις ὑπὸ προπόσεων ποικίλων καὶ εἰς διαφοροὺς γλώσσας — ἐν αἷς βεβαίως καὶ ἡ ἑλληνικὴ δὲν ὑπέστησεν. Διότι τοὺς ξένους προσηγόρευσεν εὐφραδέστατα ἐγγῶριός τις τῶν δημαρχικῶν, ἀνταπήνησεν δὲ εὐχαριστῶν ἐπὶ τῇ ξενίᾳ ὁ πρῦτανις κ. Λάμπρος. Μετὰ τὸ γεῦμα, ἱππεύσαντες καὶ πάλιν, κατήλθομεν τοῦ ὄρους καὶ διασχίσαντες τὴν δυτικὴν πλευρὰν τῆς νήσου, διὰ τῆς κομποπόλεως «Πύργος», ἐφθάσαμεν περὶ τὴν 4ην μ. μ. ὥραν εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς νήσου «Φηρά». Ἡ δύο περίπου ὥρας διαρκέσασα πορεία αὕτη, ἐν μέσῳ ἀκράτου ἐνθουσιασμοῦ τῶν παρατεταγμένων ἀνὰ τὴν ὁδὸν περιόικων, κατέτελλε πάντας τοὺς ξένους, μετ' ἐνθουσιασμοῦ ἀνταπαντήσαντας εἰς τοὺς χαιρετισμοὺς τῶν χωρικῶν, οἵτινες καὶ ἔφρανον αὐτοὺς πολλαχοῦ δι' ἀνθέων. Ἐν τῇ γραφικῇ πρωτεύουσῃ ἀνεμένον ἡμᾶς οἱ κάτοικοι πάντες πρὸ τοῦ νεοδημητῶν μικροῦ Μουσείου, τοῦ ἀναλώμασι τοῦ κ. Gaertringen ἀνεγερθέντος, μετὰ τῆς ἐγγυρίου μουσικῆς των καὶ τῶν ἐν τέλει πάντων, μὴ ἐξαιρουμένων βεβαίως τῶν κ. κ. προξένων Γαλλίας, Γερμανίας κτλ. Ἡ ἀφίξις μᾶς ἐπανηγυρίσθη οὕτως ἐπὶ τὸ ἐπισημότερον, ἀνακρουσθέντος τοῦ ἔθν. ὕμνου ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει τοῦ κ. Πρυτάνεως, ὅν, ἐν παρόδῳ εἰρησθῶ, περιέμενον νὰ ἴδωσι φέροντα τὴν χρυσοῦν ἀλυσσον, τὴν ὑπὸ τοῦ βασιλέως αὐτῷ δωρηθεῖσαν! Τὸ μικρὸν μουσεῖον περιλαμβάνει κυρίως τὴν ὡραίαν συλλογὴν τῶν ἀρχαϊκῶν ἀγγείων τῆς Θήρας, γεωμετρικοῦ ρυθμοῦ, τὰ εὐρεθέντα ἐν τῷ πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἀνασκαφέντι νεκροταφείῳ τῷ παρὰ τὴν Σελλάδα. Ἐπίσης τὰ ὀλίγα προϊστορικὰ εὐρήματα τὰ παρὰ τὸ «Ἀκρωτήριο» ἀνασκαφέντα, γλυπτὰ τινα ἔργα ἑλληνικῶν χρόνων, ἐν οἷς κεφαλῆς τινος εἰκονιστικῆς καλλίστης τέχνης, πῆλινα εἰδώλια, ἐπιγραφὰς καὶ ἄλλα διάφορα ἀντικείμενα, κατατεταγμένα ἀριστα ἐντὸς ὑαλοφράκτων ἐρμαρίων. Ὁ ἔφορος τοῦ Μουσείου κ.

Βασιλείου, ὁ καὶ σχολάρχης ἐν τῇ πόλει, εἶνε ἄξιος ὄντως ἐπαίνου διὰ τὴν ἐν τῷ Μουσεῖῳ εὐπρέπειαν καὶ τάξιν. Μετὰ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Μουσεῖου ἀδηγήθημεν εἰς τὴν λέσχην τῆς πόλεως, ὅπου πλοῦσιον κυλικεῖον εἶχε παρατεθῆ ὑπὸ τῶν μελῶν αὐτῆς. Πρὸ τῆς εἰσόδου δὲ ὑπῆρχεν ἀνηρημένη ἢ εἰκὼν τοῦ κ. Γαερτρίγγεν, τοῦ ἐπιτίμου πολίτου πρό τινος, τιμῆς ἕνεκα (δικαίας ἄλλως τε) ἀναγορευθέντος. Προσέσεις καὶ ἐκεῖ καὶ... ὑπερενθουσιασμός! Οἱ πρόξενοι τῆς Γαλλίας καὶ Γερμανίας κ. κ. Δελένδα ἐδέχοντο συγχρόνως τὰς ἐπισκέψεις διαφόρων ξένων, προσφέροντες ἀναψυκτικὰ καὶ γλυκίσματα. Οἱ κάτοικοι πάντες ἐπλημμύρουν τὰς στενὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως, ἦτις διὰ τῆς παρουσίας τόσων ξένων, εἶχε λάβει ὄψιν ἀσυνήθη καὶ ὀλως ἔκτακτον. Ἡ θεὰ πρὸς τὴν θάλασσαν, ἀπὸ πολλῶν σημείων τῆς ὑψηλῆς καὶ ἐπὶ ἀποκρήννου κορυφογραμμῆς ἐκτισμένης πόλεως, εἶνε μαγικῆ, πλεῖσται δὲ τῶν οἰκῶν αὐτῆς προσέξουσιν οὕτως ἐπὶ τοῦ κρημνώδους ἐδάφους, ὥστε φαίνονται κάτωθεν

ὥσει μεταίωροι. Ἡ κἀδοδος ὁμῶς πρὸς τὸν ὄρμον δι' ἐλικοειδοῦς ὁδοῦ ὄρθιας σχεδὸν καὶ λιθοστρώτου εἶνε αὐτόχρομα βασανιστικῆ. Εἶχε πλέον δύσει ὁ ἥλιος ὅτε ἐπεβιβάσθημεν ἐπὶ τῶν πλοίων, ἅτινα, κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας, εἶχον ἐπιστρέφει ἀναμένοντα ἡμᾶς κάτωθεν τῆς πόλεως. Δὲν ἠγκυροβόλησαν, διότι, ὡς εἶπομεν, ὁ λιμὴν (:) εἶχε ἀπίθμενος, ἀλλ' ἡ ἀπάραχος θάλασσα ἐπέτρεπεν αὐτοῖς τὴν ἐν ἀσφαλείᾳ παραμονὴν ἐν τῇ θέσει ἐκείνῃ. Πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως ἡμῶν τὸ ἕτερον τῶν πλοίων, ὡς ἠγγέλθη προηγουμένως, θὰ ἐπλησίαζεν εἰς τὴν πρὸ ὀλίγων χρόνων ἀναδύσασαν ἠφαιστειώδη νησί «τὴν καὶμένην» ὅπως ἀποβιβάσει ἐκεῖ τοὺς θέλοντας ν' ἀνέλθωσιν μέχρι τῶν κρατήρων αὐτῆς. Τὸ βαδὸν ὁμῶς σκότιος τῆς ἐσπέρας ἐκείνης, ἀπέτρεψε τοὺς περισσοτέρους νὰ διαπράξωσι τὸ τόλμημα τῆς ἐπισκέψεως ἐκείνης, οἱ ἐπιχειρήσαντες δὲ τοῦτο οὐδὲν ἄλλο κατώρθωσαν ἢ νὰ φθείρωσι, μέχρι γυμνώσεως τῶν ποδῶν, τὰ ὑποδηματὰ των καὶ νὰ ἐπιστρέψωσι κατάκοποι καὶ ἀπογοητευμένοι... διότι, οὐδὲν εἶδον!

ΒΑΛΕΡΙΟΣ ΣΤΑΗΣ

Β Λ Α Σ Τ Α Θ Ε Ν Α

Ἄχ! ἔρημοι εἶμαστε κ' οἱ δύο
κ' οἱ δύο ξενητεμένοι,
ἐγὼ κ' ὁ πόνος ὁ κρυφός
ποῦ στήν καρδιά μου μένει.
Ἔλα στὰ ξένα γρήγορα
τὸν πόνο μου νὰ σβύσης
καὶ στήν καρδιά μου ἀντι γι' αὐτὸν
ἐὸν νὰ κατοικήσης.

Σ Κ Ι Α

Χαριτωμένη μου σιμά,
ὅπου σιμά διαβαίνεις
καὶ χάνεσαι στὸν ποταμὸ

καὶ χάνεσαι καὶ σβαίνεις
κ' οὔτε σημάδι στὸ νερὸ
κανένα δὲν ἀφίνεις,
ὥσάν τοῦ νοῦ μου ἢ ἀστραπῆ
χαμογελᾷ καὶ σβύνει.

Β Ρ Α Δ Υ

Ρίχτω τὰ μάτια μου ψηλά
στὴν πλατωσιὰ τοῦ αἰθέρα
καὶ βλέπω μὲς τῇ σκοτεινιά
νὰ σιγοπέφτη ἢ ἡμέρα
καὶ ὁ λογισμὸς μου σὺν τὸ φῶς
τραβιέται κ' ἀπολείπει
μπρὸς στὰ φρικτὰ φαντάσματα
ὅπου γεννᾷ ἢ λύπη.

ΤΑΝΟΣ ΚΕΑΜΑΣ

Ι. ΔΕΜΑΝΣΚΥ

ΜΥΘΟΙ*

Ο ΑΕΤΟΣ ΚΑΙ Ο ΚΟΡΑΚΑΣ

Ένας κόρακας εἶδε ἕναν αετὸ νὰ πετᾷ ψηλὰ
στὸν οὐρανό. Ὁ αετὸς κρατοῦσε στὰ νύχια
του ἕνα ἀρνάκι. Καὶ ὁ Κόρακας λέγει: Τί
καλά, ποῦ δὲν εἶμαι αετὸς. Ἔτσι γλυτώνω καὶ
ἀπὸ ἕνα τέτοιο φορτίο.

ΕΥΓΝΩΜΟΣΥΝΗ ΛΕΟΝΤΟΣ

Ένας κυνηγὸς εἶδε ἕνα λέοντα ποῦ ἐβάρδιζε
μὲ δυσκολία καὶ τὸν ἐρώτησε τί ἔχει. — «Κάτι
μπήκε στὸ πόδι μου» κτύπαζε, σὲ παρακαλῶ,
τί εἶνε». Ὁ κυνηγὸς ἐκτύπαζε, ἐτραβήξε ἕνα
ἀγκάθι, ἔδεσε μὲ τὸ μανδῆλι του τὴν πληγὴ καὶ
εὐχαριστημένος γιὰ τὴ μεγαλοψυχία του καὶ
χαρούμενος ἐτοιμαζότανε νὰ φύγη. Μὰ τὸ θη-
ρίον τοῦ εἶπε: «Στάσου λίγο, γιατί εἶσαι τόσο
βιαστικός;» Καὶ μὲ τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ κατά-
φερε ἕνα δυνατὸ κτύπημα μὲ τὸ γερὸ του πόδι
καὶ τὸν ἔφαγε μὲ πολλὴν ὄρεξι, γιατί ἦταν
πεινασμένος.

ΟΠΟΙΟΣ ΠΗ ΨΕΜΑΤΑ ΜΙΑ ΦΟΡΑ ΘΑ ΠΗ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΗ

Ὁ μικρὸς Θωμᾶς, ποῦ ἔβροσκε πρόβατα, ἠ-
θέλησε μιὰ φορὰ νὰ γελᾷ με τοὺς μεγάλους.
Ἔτρεξε στὸ χωριὸ καὶ ἐφώναζε πῶς ἔπεσαν
λύκοι στὰ πρόβατά του. Ἐκεῖνοι ἐπῆραν ἀξί-
νες καὶ ρόπαλα κ' ἔτρεξαν νὰ βοηθήσουν, μὰ
λύκους δὲν εὗρηκαν. Τὰ πρόβατα ἔβροσκαν ἡ-
συχᾶ. Ἐκατάλαβαν πῶς τοὺς ἐγέλασε ὁ Θω-
μᾶς καὶ τοῦ ἔδωκαν παρὰ μιαν τεσσαράκοντα.
Μὲ τὸ μάθημα αὐτὸ δὲν ἐτόλμησε πειὰ ὁ Θω-
μᾶς νὰ τὸ ξανακάνη. Τώρα ὁμῶς ποῦ μεγά-
λωσε κ' ἔγινε χεροδύναμος, γελᾷ τοὺς μικρούς.

ΟΙ ΦΙΛΟΙ

Ένας λαγὸς ἔκανε συντροφιά μὲ ἕνα ἄλογο,
ἕνα ταῦρο, ἕνα πρόβατο καὶ ἕνα γαῖδαρο. Τοὺς
ἀγαποῦσε πολὺ μὰ δὲν τοὺς ἐγνώριζε τόσο
καλά. Μιὰν ἡμέρα ποῦ τὸν κυνήγησαν σκύ-
λοι, μπήκε σ' ἕνα δάσος, ἔπειτα σ' ἕναν ἀγρὸ
ὅπου ἔβροσκαν οἱ σύντροφοί του. Ὅπως οἱ ἄν-
θρωποι, ἔτσι καὶ τὰ ζῶα ἔχουν τὴν κακὴ συνή-
θεια, ὅταν κινδυνεύουν νὰ καταφεύγουν στοὺς
φίλους των. Τοὺς παρακάλεσε λοιπὸν νὰ τὸν

* Περὶ τοῦ τελευταίου ἐκδοθέντος ἔργου τοῦ Δε-
μάνσκυ Proza Ironiozna ὠμλήσαμεν ἤδη καὶ ἐδώ-
σαμεν δύο μικρὰ ἀποσπάσματα. Σήμερον δημοσιεύο-
μεν ὀλίγους ἀκόμη μύθους, ἐκ τῶν πολωνικοῦ μετα-
φρασμένους.

σώσουν. Μὰ εἶδε πῶς ἦταν σὺν νὰ τοῦ ἔλεγε
καθένας:

— Εὐχαριστῶς, μὰ σήμερα δὲν ἔχω καιρὸ.
Ἄγριο, λες κ' ἔλεγε τὸ ἄλογο.

— Ἀμέσως, ἀμέσως, μὰ ἀφησέ με λίγο ἀ-
κόμη νὰ ξαπλώσω γιατί ἐπαράφαγα, σὺν νὰ
βογγούσε ὁ ταῦρος.

— Ἀγαπημένε μου, ἔλεγε τὸ πρόβατο, θὰ
σὲ βοηθοῦσα μὲ ὅλη μου τὴν καρδιά, μὰ
φοβοῦμαι τὸ μαλλί μου.

— Καλά, ἐγκάρισε ὁ γαῖδαρος, μὰ δόσε μου
μιὰ λεοντὴ νὰ τρομάξω τὰ σκυλιὰ.

Ἐξύγισε ὅλα αὐτὰ μέσα στὸ κεφάλι του ὁ
λαγὸς καὶ χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸν ἐχώθηκε πάλι
στὸ δάσος ὅπου καὶ σώθηκε.

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΦΙΛΙΑΣ

Μέσα στὸ κλουβὶ ἑνὸς λέοντος ἔβαλαν ἕνα
σκύλο νὰ τοῦ κρατῆ συντροφιά, νὰ τὸν ὑπηρετῆ
καὶ τὸν παρηγορῆ. Ἀπὸ τὴν πρώτην ἡμέρα ὁ
σκύλος ἔκανε ἐντύπωση στὸ λεοντάρι μὲ τὸ
πνεῦμα του, μὲ τὴν τόλμη του καὶ μὲ τὴν φι-
λία ποῦ τοῦ ἔδειχνε. Δὲν ἐλογιάριζε γιὰ τίποτε
τὸν βασιλέα τῆς ἐρήμου καὶ ὄχι μόνον ἀρπαζε
ἀπὸ τὸ στόμα του τὸ κρέας ποῦ ἔτρωγε, μὰ
κάποτε τὸν ἐδάγανε. Οἱ ἄνθρωποι ποῦ ἔβλε-
παν τὰ δύο ζῶα, ἐθαύμαζαν: «Νὰ μιὰ φορὰ
φιλία ἀληθινὴ!»

Ὁ λέων, ὅταν ἔμενε μόνος μὲ τὸν σκύλο,
ἐγλυφε τῆς πληγῆς του καὶ συλλογιζότανε:
«Εἶναι ντροπὴ μου, ἐγὼ λεοντάρι, νὰ σκοτώσω
ἕνα σκυλί. Καλλίτερα νὰ τ' ἀφίνω νὰ κἀνη ὅ,τι
θέλει. Μὰ πάλι δὲν ἔχω πειὰ ὑπομονὴ αἴριο,
ἐμπρὸς σ' ὄλους αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους, ποῦ
ἀνόητα μᾶς παίρνουν γιὰ φίλους, θὰ τὸν κάνω
χίλια κομμάτια τὸν ἀδιάντροπο σκύλο».

Ἐτυχε ὁμῶς, ποῖος ξέρει πῶς, ἐκείνη τὴ νύ-
χτα νὰ φοφῆσῃ ὁ σκύλος καὶ ἔτσι ἐγλύτωσε
ἀπὸ τὴν ἐκδίκησι τοῦ θηρίου. Ὅταν τὴν ἄλ-
λην ἡμέρα ἔμαθε τὸν θάνατό του ὁ λέων, ἄρ-
χισε νὰ οὐρλιάζῃ ἀπογοητευμένος καὶ οὔτε τὴν
ἡμέραν ἐκείνη οὔτε τὴν ἄλλη ἔφαγε τίποτε.
Μάλιστα, τόσον τὸν πείραξε ἢ ἀποτυχία τοῦ
σχεδίου του, ποῦ ἐφόφησε. Ἔτσι θὰ μποροῦσε
νὰ εὕρη τὴν ψυχὴ τοῦ σκύλου στὰ Ἡλύσια καὶ
νὰ ἐκδικηθῆ. Ὁ ἐπιστάτης ὅταν ἔδειχνε τὸ ἀ-
δειανὸ κλουβί, ἔλεγε: Ἦταν, ἀληθινά, ἕνα σπάνιο
παράδειγμα φιλίας.

Μετάφρασις Μ. Α. καὶ Κ. Μ.

Ο ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Ἀπὸ τὸ νέον βιβλίον «Ὁ Προϋπολογισμὸς τοῦ Κράτους» τοῦ κ. Ἀλεξάνδρου Ν. Διομήδους ὑψηλοῦ τοῦ Διοικητικοῦ Δικαίου εἰς τὸ Ἐθνικὸν Πανεπιστήμιον ἀναδημοσιεύμενον τὸ ἐπόμενον ἐνδιαφέρον ἀποσπασμα.

Η Βουλὴ συνεργομένη εἰς τακτικὰς συνεδριάσεις καὶ ἐπιληφθεῖσα ἤδη τῆς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐργασίας δικαιούται, οὐδενὸς κωλύματος ὑφισταμένου, ν' ἀρνηθῆ ἐν συνόλῳ τὴν ψήφον αὐτῆς εἰς τὸν ὑπὸ συζήτησιν προϋπολογισμὸν καὶ νὰ θέσῃ οὕτω τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὸ Κράτος πρὸ καταστάσεως μὴ συνάδοισης πρὸς τὰς ὑπὸ τοῦ Συντάγματος τεθειμένας ἀρχάς: Δικαιούται δηλ. ἡ Βουλὴ νὰ μεταχειρισθῆ τὴν ὑπὸ τοῦ Συντάγματος ἐπιβαλλομένην συνεργασίαν αὐτῆς μετὰ τοῦ Ὑπουργείου ὡς ὅπλον πρὸς ἐπίτευξιν πολιτικῶν σκοπῶν;

Ἡ ἐν τῷ κεφαλαίῳ τούτῳ περὶ τῆς κατὰ τὸ Σύνταγμα νομικῆς φύσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ γενομένη ἀνάπτυξις ἀγεί εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι τοιαύτη τις στάσις τῆς Βουλῆς εἶνε ἀδικαιολόγητος, ὡς παραβιάζουσα αὐτὰς τὰς ἀρχὰς τοῦ Συντάγματος, οὐτινος τὸ πνεῦμα ἐξεδηλώθη καὶ δι' αὐτῆς τῆς φράσεως, ἦν μεταχειρισθῆσαν οἱ συντάκται αὐτοῦ, ὅπως ὀρίσωσι τὴν συμμετοχὴν τῆς Βουλῆς ἐν τῇ καταρτίσει τοῦ προϋπολογισμοῦ. Τὸ ἀρθρον 60 λέγει ρητῶς «ἡ Βουλὴ ψηφίζει», δὲν ἀφίνει τουτέστιν εἰς τὸ αὐτοπροαίρετον αὐτῆς τὴν τελείωσιν τῆς πράξεως ταύτης, ἀλλ' ἐπιτακτικῶς δηλοῖ ὅτι ἡ Βουλὴ πρέπει νὰ ψηφίσῃ. Εἶδομεν δὲ ἀνωτέρω τὴν ἔννοιαν τῆς ψήφου ταύτης τὴν πρόθεσιν τοῦ Συντάγματος ν' ἀφαιρέσῃ τὴν κατάρισιν τοῦ διὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος προγράμματος τῆς διοικήσεως ἀπὸ τῆς δικαιοδοσίας μόνης τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας καὶ ν' ἀναθέσῃ αὐτὴν εἰς τοὺς δύο ὁμοῦ νομοθετικούς παράγοντας, ὅπως καὶ ἡ Βουλὴ μελέτησῃ, γνωρίσῃ, ἀλέγῃ τὰ ἡμερησίως καὶ μεταβάλλουσα αὐτὰ ἐν ταῖς λεπτομερείαις ἐγκρίνῃ αὐτὴν. Ὁ προϋπολογισμὸς κατ' ἀρχὴν δὲν εἶνε πράξις ἐλευθέρου τῆς Βουλῆς, διότι καταρτίζεται ἐν συνόλῳ ἐπὶ τῇ βίσει τῆς καθυστάσεως νομοθεσίας, ἧς εἰκονίζει τὰ ἐπὶ ἐν ἔτος οἰκονομικὰ ἀποτελέσματα. Οἱ διάφοροι νόμοι, οἱ ὀργανοῦντες τὴν διοίκησιν καὶ καθορίζοντες τὸν τρόπον καὶ τὰ ὄρια τῆς ἐνεργείας

τῶν πολιτικῶν ὀργάνων, κατ' ἀνάγκην πρέπει νὰ ἐκτελεσθῶσιν ἐφ' ὅσον ἰσχύουσι, δὲν ἐπιήλθε δηλ. οὐδεμία νεωτέρα νομοθετικὴ πράξις καταργοῦσα αὐτούς, διότι ἡ ἀδιάκοπος αὐτῶν ἐφαρμογὴ ἀσφαλίζει τὴν ἀναγκαίαν κανονικότητα εἰς τὴν ζωὴν τοῦ Κράτους. Συνεπῶς κατὰ τὸ πλεῖστον αὐτοῦ μέρος, τὸ στηριζόμενον ἐπὶ τῶν κειμένων νόμων, ὁ προϋπολογισμὸς οὐδὲν ἀναφέρει, ὅπερ δὲν ἀπολαύει τῆς πλήρους ἐγκρίσεως τῆς Βουλῆς, διότι ἀνευ ταύτης θὰ εἶχον ἐπέλθῃ νομοθετικαὶ μεταβολαί, αἵτινες θὰ κατώπριζοντο ἐπὶ τοῦ συνταχθέντος προϋπολογισμοῦ. Ὅσαι τουναντίον πιστώσεις ἢ ἀναφέρονται εἰς νόμους, οἵτινες δύνανται καὶ διὰ μικροτέρων τῶν ἀναγραφομένων κονδυλίων νὰ ἐφαρμοσθῶσιν, ἢ ἀποβλέπουσιν εἰς δαπάνας νῦν τὸ πρῶτον ἐγκρινόμενας, ταύτας, μὴ δεσμευομένη ὑπὸ νομικῆς τινος ὑποχρέσεως, δικαιούται ἡ Βουλὴ κατὰ τὴν συζήτησιν καὶ ψήφισιν τῶν σχετικῶν ἀρθρων τοῦ προϋπολογισμοῦ νὰ μεταβάλλῃ ἢ ἀπορρίψῃ, ἀναλόγως τῆς γνώμης ἧτις θὰ κυριαρχήσῃ κατὰ τὰς διεξαγομένας διασκέψεις. Ἄλλ' ἀφοῦ ὁ προϋπολογισμὸς οὐδὲν περιέχει, ὅπερ δὲν ἐγένετο ἤδη ἀποδεκτὸν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, πῶς δύνανται αὐτὴ τοῦτο μὲν νὰ συναίνῃ εἰς τὸ περιεχόμενον του, τοῦτο δὲ ν' ἀρνηθῆ τὴν ψήφον αὐτῆς ἐν συνόλῳ, ἐκφράζουσα οὕτω δυσπιστίαν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν διὰ πράξιν, ἢν αὐτὴ παρουσιάζει συμφώνως πρὸς τοὺς κειμένους νόμους καὶ τὰς ἐν τοῖς καθ' ἕκαστα ἐκδηλωθείσας διαθέσεις τῆς Ἀντιπροσωπείας τοῦ λαοῦ;

Ἐὰν ἡ Βουλὴ φρονῆ ὅτι τὸ κρατοῦν τὴν διεύθυνσιν τῆς χώρας Ὑπουργεῖον δὲν ἀπολαύει πλέον τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ ἔθνους, ὅτι ἡ διοίκησις αὐτοῦ εἶνε ἐπιζήμιος εἰς τὸ δημόσιον συμφέρον, ἔχει ἄλλα προχειρότερα μέσα καὶ ἤττον ἐπιβλαβῆ εἰς τὴν κανονικὴν διεξαγωγὴν τῶν υποθέσεων τοῦ Κράτους πρὸς πραγμάτωσιν τῆς θελήσεως αὐτῆς. Οἷονδὴποτε νομοσχέδιον ὑποβαλλόμενον εἰς τὴν ἐλευθέρου καὶ ἀδέσμευτον κρίσιν τῆς Βουλῆς, πᾶσα πίστωσις ἦν πρὸς ἐκτέλεσιν κυβερνητικῆς τινος ἐνεργείας αἰτεῖ τὸ ὕπουργεῖον, δύναται νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς ἐκδήλωσιν τῆς γνώμης τοῦ ἔθνους, οὐχὶ δ' ὁμοῦ καὶ προϋπολογισμὸς, οὐτινος ἢ καταρτίσις καὶ ψήφισις ἐπιβάλλεται εἰς τοὺς νομο-

θετικούς παράγοντας μὴ ἐπαφιεμένης αὐτοῖς πλήρους αὐτοβουλίας. Ἡ ἀρνήσις τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐν συνόλῳ, ἢ διαγραφὴ δαπανῶν ἐκ τοῦ νόμου καθωρισμένων, ἢ μὴ ἀναγνωρίσις τῶν πρὸς κάλυψιν αὐτῶν ἀναγκαίων ἐσόδων δὲν εἶνε νόμιμα μέσα πρὸς ἐπίτευξιν πολιτικῶν σκοπῶν καὶ ἀνατροπὴν Ὑπουργείων, οὐδὲ συνάδει πρὸς τὴν ἐννομον τάξιν διὰ τοιοῦτον τινὸς τύπου νὰ περιβληθῆ ἢ ἐκφρασίς τῆς δυσπιστίας τοῦ ἔθνους πρὸς τὴν ἰθύνουσαν τὴν χώραν Κυβέρνησιν.

Βεβαίως πάντα τὰνωτέρω δὲν ἐκφράζονται σαφῶς ἐν τῷ Συντάγματι, οὐδὲ προκύνπτουσι ἐκ τῆς ἀπλῆς ἀναγνώσεως τοῦ ἀρθρου 60, δὲν ὑπέλαβον ὁμοῦ οἱ συντάκται αὐτοῦ ἀπαραίτητον νὰ διατυπώσωσι κατηγορηματικῶς τὴν ἔννοιαν, ἦν προετίθεντο νὰ δώσωσι εἰς τὰς περὶ προϋπολογισμοῦ διατάξεις, ἀφ' οὗ αὕτη εἶνε κατάδηλος ἐκ τοῦ διέποντος τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δημοσίου δικαίου πνεύματος καὶ τῆς ὅλης διαρρηθίσεως τῆς ἐπὶ τῇ βίσει αὐτῶν ἐκδοθείσης νομοθεσίας. Ἄλλως αὐτὸς ὁ καταστατικός νόμος ἐπιτρέπων εἰς τὴν Βουλὴν ν' ἀρνηθῆ καὶ ἐκεῖνας ἀκόμη τὰς δαπάνας, αἵτινες εἶνε ἀναγκαῖαι διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Συντάγματος, θὰ ἐχορήγει εἰς τὸν ἕτερον τῶν νομοθετικῶν παραγόντων, τὴν Βουλὴν, τὴν δύναμιν ν' ἀσκήσῃ ἀπεριόριστον κυριαρχικὴν ἐξουσίαν, δυναμένην νομίμως ν' ἀναστέλλῃ, ὁπόταν κρίνῃ εὐλόγον, καὶ αὐτὴν τὴν περαιτέρω ἰσχὴν τοῦ Συντάγματος. Τὸ Σύνταγμα κανόνισαν τὸν τρόπον τῆς ἐνεργείας καὶ τὴν ἀρμοδιότητα τῶν διαφόρων ἀμέσων τῆς πολιτικῆς ὀργάνων, προϋποτίθεισιν ὅτι τὰ ὄργανα ταῦτα θὰ ἔχωσιν ὡς ὀδηγὸν ἐν τῇ ἀσκήσει τῶν ἐαυτῶν καθηκόντων τοὺς κανόνας, οὓς αὐτὸ κατ' ἀρχὴν ἔθετο, ἢ δὲ νομοθεσία ἐν ταῖς λεπτομερείαις καθώρισεν. Ἡ Συνταγματικὴ ἐξέλιξις—ἐπιλέγει συγγραφεὺς ὃν ἐπανελημμένως ἐμνημονεύσαμεν—ἐπὶ μακρὸν φοβουμένη ἐπιστροφὴν εἰς τὰς ἀπολυταρχικὰς ἰδέας, ἤτο πλήρης δυσπιστίας πρὸς τὸν Μονάρχην, οὐτινος τὰς τυχόν κακοβούλους διαθέσεις ἐπειράθη νὰ ἐξουδετερώσῃ διὰ διαφόρων ἐγγυήσεων ἀσφαλιζουσῶν τὴν δημιουργηθεῖσαν νέαν τῶν πραγμάτων κατάστασιν. Τουναντίον δὲ μικρὰ ἐδόθη προσοχὴ εἰς ἐνδεχομένην παράτυπον καὶ ἀντικανονικὴν πολιτείαν τῶν Βουλῶν, διότι αὐταί ἦσαν ἐν τῇ ἡπειρωτικῇ Εὐρώπῃ τὰ πλασθέντα νέα ὄργανα τοῦ πολιτεύματος, ὧν ἡ ὕπαρξις καὶ ἐνεργεια ἐλογίζοντο ὡς οὐσιώδεις περιεχόμενον τῶν περιοριζόντων τὸν Μονάρχην καταστατικῶν νό-

μων. Αὐταὶ αἱ Βουλαὶ ἦσαν φρουροὶ τοῦ Συντάγματος, κατ' ἀκολουθίαν δὲ ἡ ἐνεργεια αὐτῶν δὲν ἐκρίθη σκόπιμον νὰ περιφραχθῆ διὰ ρητοῦ τινος περιορισμοῦ, τοσοῦτο μᾶλλον ἀφ' οὗ ἡ βαρύντης τῆς Γερουσίας ἐν τῷ ὀργανισμῷ τοῦ ἀντιπροσωπικοῦ συστήματος καὶ αἱ διάφοροι βασιλικαὶ προνομίαι τῆς διαλύσεως τῆς Βουλῆς, τῆς κυρώσεως τῶν νόμων κτλ. ἐθεωροῦντο ὡς ἐπαρκὲς πρόχομα κατ' ἐνδεχομένων κοινοβουλευτικῶν ὑπερβασίων.

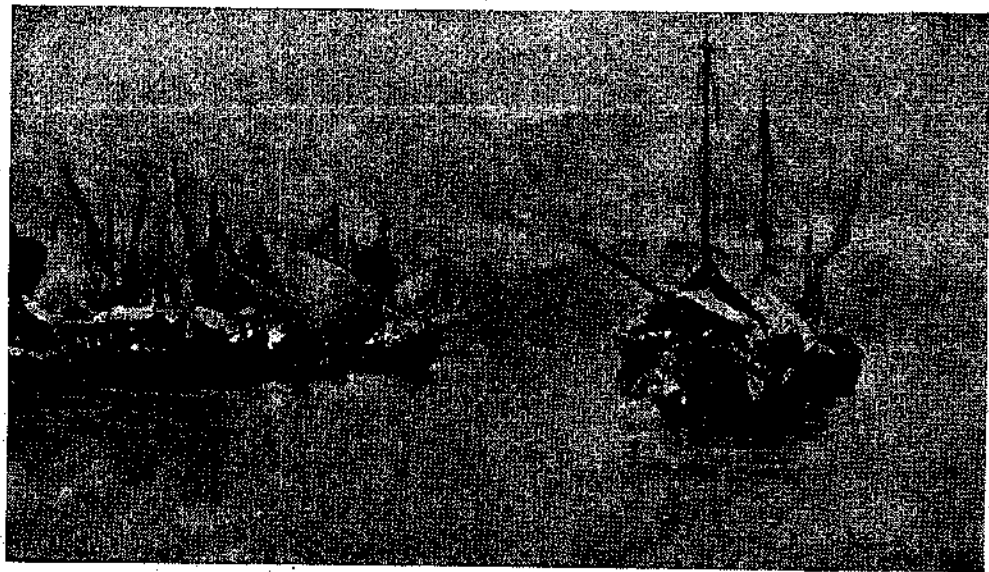
Ἐθεωρεῖτο ἄλλοτε, ἔτι δὲ καὶ σήμερον παρὰ πολλοῖς ἐπικρατεῖ ἡ γνώμη, ὅτι ἡ ψήφισις τοῦ προϋπολογισμοῦ εἶνε ὁ ἀκρογωνιαίος λίθος τοῦ Συνταγματικοῦ πολιτεύματος. Οἱ ταῦτα πρσεβέοντες ἐπικαλοῦνται αὐτὸ τὸ Ἀγγλικὸν πολιτεῦμα, ἰσχυριζόμενοι ὅτι ἀπαύγασμα τῶν διεπουσῶν αὐτὸ ἰδεῶν εἶνε αἱ περὶ προϋπολογισμοῦ κρατοῦσαι ἀρχαί. Ἐν Ἀγγλίᾳ, λέγουσιν, ὁ προϋπολογισμὸς ψηφιζόμενος ἐτησίως ἐνδεικνύει τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν Βουλῶν πρὸς τὸ ἰθύνον τὴν χώραν Ὑπουργεῖον, χορηγοῦμένων αὐτῷ ἐπὶ ἐν ἔτος τῶν μέσων πρὸς συντήρησιν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν διαφόρων νόμων καὶ θεσμῶν. Ἀλλὰ πάντα ταῦτα, ὡς εἶδομεν ἀνωτέρω, εἶνε ἀνακριβῆ, διότι τὸ πλεῖστον τῶν ἐσόδων καὶ αἱ δαπάναι τῶν κυριωτέρων ὑπηρεσιῶν τοῦ Ἀγγλικῶν Κράτους ἐμονιμοποιήθησαν ἐφάπαξ διὰ νόμων παγίων, οὐδὲ γίνονται κατ' ἔτος ἀντικείμενον τῆς ψήφου τῶν Βουλῶν. Τὰ διαρκῆ ταῦτα ἐσοδα εἰσρέουσι τακτικῶς εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον, αἱ δὲ δαπάναι ἐνεργοῦνται ὑπὸ τῆς διοικήσεως ἐπὶ τῇ βίσει τῶν καταστατικῶν αὐτῶν νόμων, ἀνεξαρτήτως πάσης ἐτησίως αὐτῶν ψηφίσεως. Μικρὸν μόνον τμήμα τῶν ἐσόδων καὶ αἱ μὴ παγιωθείσαι δαπάναι ὑπόκεινται εἰς τὴν διατύπωσιν τῆς ὑπὸ τοῦ Κοινοβουλίου κατ' ἔτος ψηφίσεως, τοῦτο δὲ διότι κατὰ τὸ πλεῖστον δὲν εἶνε δυνατόν μετ' ἀκριβείας νὰ ὑπολογίσῃ τις ἐφάπαξ διαφόρους παροδικὰς μόνον δαπάνας, ὧν ἡ ἀνάγκη προκύνπτει ἐν τῇ φορᾷ τοῦ βίου τῶν Κρατῶν. Καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ βεβαίως τὸ τμήμα τοῦτο τῶν ἐσόδων, ὅπως δαπανηθῆ, δέον προηγουμένως νὰ ἐγκριθῆ ὑπὸ τῆς Βουλῆς, κατ' ἀκολουθίαν ἡ ἐνδεχομένη μὴ ψήφισις αὐτοῦ χρησιμεύει καὶ ὡς ἐμβίασις κατὰ δυστροποῦντος εἰς τὰς θελήσεις τῆς Βουλῆς Ὑπουργεῖου. Πλὴν ἀπὸ τῆς ἀγγλικῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1688 ἀπαξ μόνον, κατὰ τὸ 1784, ἀπαντᾶ χρῆσις παρὰ τῶν Κοινοτήτων τοῦ ὅπλου τούτου, ἀλλὰ καὶ τότε δὲν ἠρνήθησαν αὐταὶ ἀπολύτως τὴν ψήφον αὐτῶν συνειδυῖαι

τὸ ἐπιβλαβὲς τοιαύτης τινὸς πράξεως, ἀλλ' ἀπλῶς, ὅπως ἐπιβληθῶσιν εἰς τὸ δυστροποῦν ὑπουργεῖον, ἀνέβαλον μόνον τὴν ἔγκρισιν. Οὕτω, κατὰ τὴν ρῆσιν σπουδαίου συγγραφέως, τὸ δόπλον τοῦτο τῆς ἀρνήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ repose rouillée dans l'arsenal des garanties constitutionnelles. Ἐὰν τὸ κυβερνῶν κόμμα δὲν εἶνε ἀρεστὸν εἰς τὴν πλειονότητα τῆς χώρας, ὑπάρχουσιν ἄλλα προχειρότερα καὶ ἀβλαβῆ μέσα πρὸς πραγμάτωσιν τῆς θελήσεως τοῦ ἔθνους, μὴ ζημιοῦντα δὲ τὴν εὐτακτον οἰκονομικὴν αὐτοῦ πορείαν.

Οὐδὲν ὅμως μέσον ὑπάρχει πρὸς ἐξαναγκασμὸν τῆς Βουλῆς νὰ τηρήσῃ ἐν τῇ πορείᾳ αὐτῆς τὰς ὑπὸ τοῦ Συντάγματος τεθειμένας ἀρχάς, οὐδ' ὑπάρχει νόμιμος τις μέθοδος παρακώλυσα αὐτὴν εἰς τὴν ἔμμονον τακτικὴν τῆς ἀρνήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ. Ἡ τοιαύτη στάσις κεῖται ἐκτὸς παντὸς κανόνος τοῦ ἰσχύοντος δικαίου, οὐδὲ δύναται πλέον τοῦτο νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ρυθμιστῆς τῆς γεννηθείσης ἐκνόμου καταστάσεως. Ἐὰν τὰ πρὸς κατάρτισιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τεταγμένα ὄργανα ἐμμένωσιν εἰς τὴν γνώμην ἢν ἐκπροσωπεῖ ἕκαστον, ἐπέρχεται σύγκρουσις ἑξουσιῶν— κρίσις πολιτικὴ— ἐκφεύγουσα τῆς ἀρμοδιότητος τῆς νομικῆς ἐπιστήμης, διότι οὐδὲν μέσον πρὸς ἐπι-

λυσιν αὐτῆς χορηγεῖ τὸ Σύνταγμα, προνοοῦν μόνον περὶ τῆς ἐντὸς τῶν ὁρίων αὐτοῦ πολιτείας. Τὸ Σύνταγμα καθορίζει τὸν τρόπον τῆς ἐνεργείας καὶ τὴν ἀρμοδιότητα τῶν διαφόρων πολιτειακῶν ὀργάνων, προϋποθέτον πάντοτε ὅτι ταῦτα ἐν τῇ ἀσκήσει τῶν ἑαυτῶν καθηκόντων θὰ τηρῶσιν ἀπαρεγκλίτως τὰς ἀρχάς, αἱ τινες ἐθεσπίσθησαν ὡς αἱ σκοπιμώτεραι διὰ τὴν ἑναρμόνιον ζωὴν τοῦ Κράτους. Προκειμένης κρίσεως παύεται ἀρχουσα ἡ ἀρμονία μεταξὺ τῶν παραγόντων ἐκείνων, ὧν ἡ σύμπραξις καὶ σύμπνοια ἀποτελοῦσιν ἀναπόδραστον ὄρον νομιμότητος πάσης πολιτειακῆς δράσεως, ἐπικρατεῖ δὲ ὁ ἰσχυρότερος ἐξακολουθῶν τὴν κυβερνήσιν τῆς χώρας. — μὴ δυναμένην οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ν' ἀνασταλῇ — κατὰ τὰς ἰδίας αὐτοῦ δοξασίας, καὶ ἀδιαφορῶν ἂν αὐταὶ εἶνε παρὰ πάντων ἀσπασταί. Ἐὰν ἡ ἀντισυνταγματικὴ αὕτη κατάστασις παραταθῇ χωρὶς νὰ ἐπιτευχθῇ συμβιβασμὸς τις μεταξὺ τῶν διεστώτων καὶ νομιμοποιήσις αἵρουσα τῶν παρανομῶν ἀποτελέσματα, τότε τὸ Σύνταγμα βίᾳ κατελύθη, ἢ δ' ἐκ τούτου παρελθούσα πολιτικὴ κατάσταση, εὐθὺς ὡς γίνῃ παρὰ πάντων δεκτῆ, χρησιμεύει ὡς βάσις νέας τῶν πραγμάτων τοῦ Κράτους νομικῆς διαρρυθμίσεως.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Ν. ΔΙΟΜΗΔΗΣ

ΛΙΜΝΗ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

ΥΠΟ Γ. ΜΠΟΚΑΤΣΙΑΜΠΗ

ΥΒΡΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΗΤΟΣ

ΣΚΟΛΙΟΝ

*Πλούτη ἔχω κοντάρι καὶ σπαθὶ μεγάλο
Καὶ σκοπιὴ γὰρ φύλαξί μου δυνατό.
Μ' αὐτὸ ὀργῶνω, αὐτὸ θερίζω καὶ μὲ τᾶλλο
Μὲς τὰμπέλι τὸ γλυκὸ κρασι πατώ.*

*Νὰ πῶς εἰμ' ἀφέντης τοῦ ραγιᾶ τοῦ κόσμου!
Κι' ὄσοι γιάρματα δὲν ἔχουν καρδιά, νοῦν,
Γονατίζον ἀρνηχὰ φοφίμα ὀμπρός μου
Καὶ πασὰ μὲ κρίζουν καὶ μὲ προσκυνοῦν!*

ΣΙΜΟΣ ΜΕΝΑΡΔΟΣ

ΜΟΥΚΔΕΝ

Μίαν ἡμέραν, εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ Λευκοῦ Ὄρους, πρὸς τὸ μέρος ὅπου ἀνατέλλει ὁ ἥλιος καὶ εἰς τὰς ὄχθας τῆς λίμνης Πουλκούρι, κατῆλθε ἡ Κόρη τοῦ Οὐρανοῦ καὶ ἔφαγε ἕνα κόκκινον καρπὸν, τὸν ὁποῖον εὗρηκε κάπου ἐκεῖ. Μὲ τὴν μυστηριώδη δύναμιν τοῦ καρποῦ αὐτοῦ συνέλαβε καὶ ἐγέννησε υἱόν.

Τὸ παιδίον, ὑπεργήτης ὠραιότητος, ὠμίλησε ἀπὸ τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς γεννήσεώς του καὶ ἠῤῥαξε μὲ ὄλα τὰ δῶρα, σωματικὰ καὶ πνευματικὰ.

Ὅταν ἐμεγάλωσε, διεσκέδαζε κάποτε διατρέχων τὴν λίμνην μέσα εἰς ἕνα κορμὸν δένδρου τὸν ὁποῖον εἶχε σκάψει καταλλήλως. Μίαν ἡμέραν παρεσύρθη ἀπὸ τὸ ρεῦμα, καὶ ἡ εὐθραυστος σχεδιά του κατέβη τὸν ποταμὸν ὁ ὁποῖος πηγάζει ἀπὸ τὴν λίμνην, καὶ ἐσταμάτησε μόνη τῆς εἰς τὸ μέρος ὅπου χρησιμεύει ὡς λίμνη εἰς τοὺς κατοίκους τῶν δύο ὄχθων τοῦ ποταμοῦ. Ἐκεῖ πλησίον ἐγένοντο καθ' ἡμέραν θορυβῶδεις συνελεύσεις διὰ νὰ ἐκλέξουν βασιλέα. Τρεῖς ἀρχηγοὶ διεκδικοῦσαν τὴν τιμὴν αὐτὴν. Καθεὶς εἶχε τὸ κόμμα του. Καὶ τὰ τρία κόμματα ἦσαν ἰσοδύναμα καὶ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ συνεννοηθοῦν. Κάθε ἀρχηγὸς ἐθεώρει τὸ ἰδικόν του κόμμα ὡς τὸ καλλίτερον καὶ κανεὶς δὲν ἠθέλε νὰ ὑποχωρήσῃ.

Κάποιος λοιπόν, ἀπὸ τοὺς διαφόρους ὄμιλους τῶν ἐκλογέων, ποῦ κατέβη εἰς τὸν ποταμὸν νὰ πάρῃ νερό, εἶδε τὸν θαυμάσιον ξένον ὁ ὁποῖος μόλις εἶχε φθάσει. Τὸν ἐκύτταξε ὀλίγας στιγμὰς καὶ ἀμέσως ἔτρεξε πρὸς τοὺς συντρόφους του νὰ φέρῃ τὴν εἶδησιν. Ἄμα ἐπλησίασε τὸσον ὥστε νὰ τὸν ἀκούσουν, ἐφώνασε: «Θαῦμα, θαῦμα! Ἄς παύσῃ κάθε συζήτησις μεταξύ μας, ὁ Οὐρανὸς τὸ θέλει. Μᾶς στέλλει ἕνα βασιλέα

μοναδικόν. Τὸν εἶδα κάτω στὸν ποταμὸ. Ναι, μᾶς τὸν στέλλει ὁ Οὐρανός: ὅτι εἶδα μὲ κάμνει νὰ τὸ πιστεύω. Γιὰ τί ἄλλο ἤμπορούσε νὰ ἔλθῃ ἕνας τέτοιος νέος στὸν τόπον μας;...» Ὅλοι τότε ἔτρεξαν εἰς τὸν ποταμὸν. Οἱ πρῶτοι ποῦ ἔφθασαν, ἔλεγαν εἰς τοὺς κατόπιν ἐρχομένους: «Ἀλήθεια εἶναι. Ὁ Οὐρανὸς μᾶς στέλλει αὐτὸ τὸ θαυμάσιον παιδί, δὲν μᾶς χρειάζεται τίποτε ἄλλο». Ὅλοι ἐπανελάμβαναν τὰ ἴδια λόγια μὲ εὐχαρίστησιν. Ὅταν ἐπέρασε κάπως ὁ πρῶτος ἐνθουσιασμὸς, δύο ἀπὸ τοὺς ἐπίσημους ἐπλησίασαν τὸν ξένον καὶ τοῦ εἶπαν: «Χαριτωμένε νέε, ἐνδοξο παιδί, ποῖος εἶσαι; Ποιὰ εὐτυχισμένη στιγμὴ σε φέρνει ἐδῶ;» Καὶ ὁ ἄγνωστος ἀπεκρίθη: «Εἶμαι υἱὸς τῆς Κόρης τοῦ Οὐρανοῦ. Τὸ ὄνομά μου εἶναι «Κιόρος ὁ Χρυσός». Ἔτσι μὲ ὠνόμασε ὁ Οὐρανός. Τὸ ἄλλο ὄνομά μου εἶναι Πουλκούρι Γιουγκόν. Εἶμαι προωρισμένος νὰ παύσω τὰς διενέξεις σας καὶ νὰ σᾶς δώσω τὴν ἑνωσιν καὶ τὴν ὁμόνοιαν».

Παντοῦ ἐσκόρπισαν χαρὰν τὰ λόγια του. Τότε οἱ δύο ἐπίσημοι ἐπλεξαν μαζί τὰ χεῖρα των καὶ ἔτσι ἔφεραν καθισμένον τὸν νέον μὲ σεβασμὸν εἰς τὸ μέρος ὅπου ἦσαν οἱ τρεῖς ἀντίπαλοι. Καὶ τὸ πλῆθος ἠκολούθει. «Ἴδου ὁ βασιλεύς, εἶπαν, ποῦ μᾶς στέλλει ὁ Οὐρανός. Δὲν θέλομεν ἄλλον. Τώρα πρέπει νὰ παύσῃ κάθε ἀντιζηλία». — Δεχόμεθα, ἀπήντησαν οἱ τρεῖς ἀντίπαλοι. Ἄς εἶναι ἡγεμὼν μας, τὸ θαυμάσιον αὐτὸ παιδί. Τὸν ἀναγνωρίζομεν βασιλέα».

Ὁ θαυμάσιος αὐτὸς νέος τῆς παραδόσεως εἶναι ὁ περίφημος Ταϊ-Τσού, ἰσχυρὸς ἀρχηγὸς ταρταρικῶν ὀρδῶν, ὁ πρόγονος τῶν σημερινῶν αὐτοκρατόρων τῆς Κίνας.

Ἄλλ' ὁ Τάι-Τσοῦ κατώρθωσε μὲ διαφόρους πολέμους νὰ περιορίσῃ τὰ ὄρια τοῦ κράτους του. Ἀπεφάσισε νὰ ἰδρῶσιν πρωτεύουσιν ἰακνὴν νὰ φέρῃ τὴν εὐτυχίαν εἰς αὐτὸν καὶ τοὺς ὑπηκόους του. Ἐσιμβουλευθὴ τοὺς ἀστρολόγους, οἱ ὅποιοι ἐμελέτησαν τοὺς πίνακας των καὶ ὑπέδειξαν τὴν θέσιν ὅπου σήμερον τὸ Μοῦκδεν.

Ἡ πόλις οὕτω ἐκτίσθη τὸ 1626. Κατὰ τὰ χρονικὰ ὅμως, εἰς τὴν θέσιν αὐτὴν ἦτο ἤδη κτισμένη ἄλλη πόλις 2300 ἔτη π. Χ. τὴν ὁποίαν ὁ Τάι-Τσοῦ ἀπλῶς μετέτρεψε καὶ ἐξωράισε. Κατὰ τὴν μακρὰν αὐτῆς ἱστορίαν ἡ πόλις ἔλαβε διάφορα ὀνόματα ὑπὸ διαφόρων κατακτητῶν. Γκαν-Τουγκ-Του-χου-φόν, Σὲν-γιαγκ-λού, Σὲν-γιακ-οῦέ, Σὲν-κίγκ.

Ἴδου πῶς περιγράφει τὴν νέαν πρωτεύουσαν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς μεγάλης ἀκμῆς τῆς ὁ Κην-λόγκ.

Ὅκτῳ πύλαι καθ' ὅλην τὴν περιοχὴν τῆς ὀχυρωμένης πόλεως ἀφίπνου ἐλευθέραν τὴν εἰσοδὸν εἰς τοὺς ὀκτῶ κυρίους ἀνέμους. Καὶ τί εὐχάριστα ποῦ ἀντηχοῦν εἰς τὴν ἀκοὴν τὰ ἀνατολικώτατα ὀνόματα τῶν πυλῶν αὐτῶν! Ἡ «Πύλη διὰ τῆς ὁποίας εἰσέρχεται τὸ πλῆθος τῶν ἀρετῶν», ἡ «Πύλη ἀπὸ τὴν ὁποίαν περνᾷ ἡ προστασία τοῦ Οὐρανοῦ», Πύλη «τῶν ξένων λαῶν ποῦ ἔρχονται νὰ χαιρετίσουν», ἡ «Τιμημένη πύλη τῆς γῆς», ἡ «Νικηφόρος πύλη τῆς εὐτυχίας καὶ τῆς ἰσχύος».

Ἐννεά εὐρεῖαι λεωφόροι διασχίζουσι τὴν πόλιν. Εἰς τὸ τέρας μίας ἐξ αὐτῶν ἐγείρεται ὁ εὐρὺς Ναὸς τοῦ Οὐρανοῦ. Ὁ ναὸς εἶναι στρογγυλός, μὲ στρογγυλὸν βωμὸν ἐν τῷ μέσῳ παμμεγέθους στρογγυλῆς αἰθούσης. Ἐδῶ κατ' ἔτος, κατὰ τὸ χειμερινὸν ἡλιοστάσιον, ἐπάνω εἰς μίαν πρασίνην πέτραν ἑφέρετο τὸ θῦμα μὲ στεφανωμένα τὰ κέρατα ἀπὸ κοινούλια.

¹ Τὸ πράσινον εἶναι τὸ χρῶμα τὸ ἀφιερωμένον εἰς τὸν Οὐρανόν.

Μακρύτερα εἶναι ὁ Ναὸς τῶν Προγόνων τοῦ ἡγεμόνος, ὅπου δύο φορὰς κατ' ἔτος, ὁ ἡγεμὸν ἐν ὀρισμένη τελετῇ προσφέρει εἰς αὐτοὺς τὸ συμβολικὸν γεῦμα ἀπὸ νέου κρασί, κρέας καὶ ψάρια βραστά.

***

Τὸ Μοῦκδεν ὡς πρώτη βαθμὶς τῆς προόδου των καὶ τόπος ἱερὸς ὅπου ἀναπαύονται οἱ πρόγονοι τῆς δυναστείας Τάι-τσιγκ, ἔμεινε σεβαστὸν παρ' αὐτῶν. Ἄλλ' εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀρχαίων Χάν, εἰς τὴν πατρίδα Μαντσουριαν ἀπέμεινε μόνον ὁ φόρος τῆς θρησκευτικῆς εὐλαβείας, ἡ προσφιλῆς καὶ ὑπερήφανος ἀνάμνησις τῶν κατακτητῶν αὐτοκρατόρων.

Ἡ «Λύλη τοῦ Βορρά» (Πεκίνον) εἴλακε τοὺς νέους μονάρχας, οἱ ὅποιοι παρὰ τὰς νίκας των καὶ τὴν ἐπίσημον ἀνακήρυξίν των, ἡσθάνοντο διὰ τὰ ἀνάκτορα τοῦ Μοῦκδεν δὲν ἀναπεκρίνοντο εἰς τὸ αὐτοκρατορικὸν μεγαλεῖον. Καὶ ὅταν ὁ νέος πρίγκηψ Σούν-τσι — αὐτοκράτωρ Σι-τσου-ταάγκ Χοάγκ-τι — εἰσήλθε εἰς τὸ Πεκίνον, μετὰ τὴν ἦταν τοῦ Λι-τσε-τουγκ (1644), τὸ Πεκίνον ἔμεινε ὀριστικῆς πρωτεύουσα, καὶ τὸ Μοῦκδεν ἦτο πλέον ἀπλοῦς τόπος ἱερὸς.

Οἱ αὐτοκρατορικὸι τάφοι τοῦ Μοῦκδεν εἶναι κατὰ μὲν μοναδικόν. Κάθε ἡγεμὸν ἔχει ὀλόκληρον κατοικίαν ἰδικήν του, ἀνάκτορον καὶ κήπου, προωρισμένους εἰς αὐτὸν μόνον. Οὕτω αὐτοὶ οἱ ἀρχόντες ἢ πλοῦσοι ἰδιῶται δὲν ἀνέχονται πλησίον των ξένων τάφον. Συνήθως τὰ ὄρια τῶν κατοικιῶν αὐτῶν τῶν νεκρῶν φθάσκει ὅσον ἡμπορεῖ νὰ φθάσῃ γυμνὸς ὀφθαλμὸς ἀπὸ τῆς θύρας τοῦ τάφου. Οὕτω καταλαμβάνονται ἀπειροὶ ἐκτάσεις, καθόσον μάλιστα αἱ κατοικίαι αὐταὶ ἐκτίζοντο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπάνω εἰς λόφους. Ἐξαιρετικῶς μόνον σύζυγοι ἐθάπτοντο ἐνίοτε εἰς τὸν ἴδιον χώρον.

Περὶληψὶς ἀρθροῦ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ ΜΥΡΙΑΑ

ΑΡΧΑΙΟΙ ΚΑΙ ΝΕΟΙ ΑΛΧΗΜΙΣΤΑΙ

Ἄπειροι καὶ περιπετειῶν πλήρεις εἶνε αἱ ἱστορίαι περιωνύμων ἀλχημιστῶν. Ἐλαχίστας μόνον ἐξ αὐτῶν θέλομεν ἀναφέρει, τὰς μᾶλλον ἐνδιαφερούσας καὶ ἀδθεντικὰς. Μία τούτων ὑπῆρξε καὶ ἡ τοῦ Σεντιβόγιου οὗτος δὲν ἦτο πολὺ ἐντριβῆς εἰς τὰ τῆς ἀλχημείας ἀλλ' εἶχε τὴν ἀγαθὴν τύχην νὰ κληρονομήσῃ ἀρκετὸν ποσὸν τῆς θαυμασίας κόνεως παρὰ τοῦ φίλου του Σέθωνος, διασήμου ἀλχημιστοῦ θανόντος κατόπιν τῶν βασάνων εἰς τὰς ὁποίας τὸν ὑπέβαλεν ὁ ἐκλέκτωρ τῆς Σαξωνίας Χριστιανὸς ὁ ΙΙ' διὰ τὴν προδῶσιν τὴν κατασκευὴν τῆς φιλοσοφικῆς λίθου.

Ζῶν εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ Μακρίνα τῶν ἀλχημιστῶν, Ροδόλφου τοῦ ΙΙ', δὲν ἔλειπεν ἐννοεῖται νὰ τύχῃ τῆς πλουσιωτέρας παρ' αὐτῷ φιλοξενίας. Ἐδῶκεν ὀλίγην κόνιν εἰς τὸν αὐτοκράτορα, διὰ τῆς ὁποίας οὗτος μόνος περιρματισθεὶς, κατώρθωσε νὰ μεταβάλῃ ὑδράργυρον εἰς χρυσόν. Ἰδιαιτέραι ἐπὶ τῶν μεγάλων γεγονότων διετάχθησαν τιμαί. Ὁ ἴδιος αὐτοκράτωρ συνέθεσε τὴν ἐξῆς ἀγαμηστικὴν ἐπιγραφὴν:

Faciat hoc quispiam alius
Quod fecit Sendivogius Polonus.

ἦτις ἐγλυμμένη ἐπὶ μαρμαρίνης πλακὸς εὐρίσκειτο ἐν τῇ αὐτῇ θέσει ἐν τῷ μεγάρῳ τῆς Πράγας κατὰ τὸ 1740 ἔτος. Ὁ αὐλικὸς ποιητῆς Μαρδοχαῖος, ἔχων τὴν πρωτότυπον ἀσχολίαν ἐν τοῖς ἀνακτόροις, νὰ συνθέτῃ ποιήματα πρὸς τιμὴν τῶν διαπρεπῶν ἀλχημιστῶν, συνέθεσεν ἀναλόγου ἔμπνεύσεως ποιήμα· ὁ Σεντιβόγιος περιεβλήθη ἐν τέλει μὲ τὸν τίτλον τοῦ συμβούλου καὶ διὰ μεταλλίου φέροντος τὴν ἰδίαν τοῦ αὐτοκράτορος εἰκόνα.

Ὁδεύων ἀπὸ ἀλλῆς εἰς ἀλλὴν ὁ Σεντιβόγιος συνελήφθη μετ' ὀλίγον ἐν Μοραβίᾳ ὑπὸ εὐγενοῦς, ἀξιούντος ὡς λύτρα, τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ μυστικοῦ κατορθώσεως νὰ δραπετεύσῃ ἀνεφέρθη εἰς τὸν αὐτοκράτορα, ὅστις κατεδίκασε τὸν εὐγενῆ Μοραβὸν νὰ πληρώσῃ μέγα πρῶστιμον εἰς τὸν ἡμέτερον ἀλχημιστὴν καὶ τοῦ παραχωρήσῃ μέγα μέρος τῶν γαιῶν του, τὰς ὁποίας ἔπειτα ὁ Σεντιβόγιος, ἔδωκεν ὡς πλουσίαν προῖκα εἰς τὴν μόνην κόρην του.

¹ Τέλος — «Παναθηναῖα» Τεύχος 31 Ἰουλίου 1905.
² L. Figuier L'Alchimie 273-288.

Καὶ εἰς ἄλλας πλείστας αὐλὰς ὁ Σεντιβόγιος ὑπῆρξεν ἐξ ἴσου εὐτυχῆς, ἰδίως εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Βυττεμβέργης, ἐνθα ἠξιώθη τῶν μεγίστων τιμῶν παρὰ τοῦ δουκὸς Φρειδερίκου, ὅστις τῷ ἐδώρησε τὰς γαίας τοῦ Nedlingen μετὰ τοῦ παρεπομένου τίτλου εὐγενείας καὶ τὸν προσέλαβεν ὡς ἀλχημιστὴν τῆς αὐλῆς.

Πλὴν δυστυχῶς ἐκεῖ διήγειρε τὸν φθόνον τοῦ τέως μόνου κατόχου τῆς θέσεως ταύτης, κόμητος τοῦ Μούλενφελς.

Ὁ ἀλχημιστῆς κόμης δὲν κατεῖχε καὶ οὗτος τοὺς τίτλους τῆς εὐγενείας ἐκ τῶν προπατόρων του, διότι ἦτο ἀπλοῦστατα κορυφὸς τῶν ἀνακτόρων, κατορθώσας μεταξὺ τῶν ἄλλων φενακῶν τὰς ὁποίας παρεσκευάζε νὰ παρασκευάσῃ καὶ τὴν τελειοτέραν ὄλων, νὰ παραστήσῃ ἑαυτὸν ὡς ἀλχημιστὴν, τυχῶν, παρὰ τοῦ ἀγαθοῦ δαίμονος τῶν ἀλχημιστῶν Ροδόλφου τοῦ ΙΙ πάντοτε, τὸν τίτλον τοῦ κόμητος.

Παραπέισας τὸν Σεντιβόγιον, ὅτι ὁ δοῦξ δὲν ἐπιβουλευεταί τὴν ἐλευθερίαν του, ἐξώθησεν αὐτὸν εἰς φυγὴν καὶ τὸν συνέλαβε κατόπιν ὁ ἴδιος φεύγοντα ἀφαιρέσας ὄχι πολῦτιμον μεθ' ἑαυτοῦ ἔφερε δῶρον ἡγεμονικόν ὡς καὶ τὸ μικρὸν ὑπόλοιπον τῆς θαυμασίας αὐτοῦ κόνεως. Πλὴν μετ' οὐ πολὺ ἀνεκαλύφθη καὶ ἀντὶ τοῦ ἐξ ἀδαμαντίνου βασιλικοῦ περιδεραίου, ὅπερ ἔκλεπεν ἀπὸ τὸν Σεντιβόγιον, ὁ αὐτοκράτωρ Ροδόλφος περιέβαλε τὸν λαίμονα του μὲ τὴν χρυσὴν ἀγγόνην, τὴν προωρισμένην διὰ τοὺς ἀπαταιῶνας ἀλχημιστὰς. Ἀλλὰ καὶ ὁ Σεντιβόγιος ἀπολέσας τὴν παντοδύναμον κόνιν, ἦτις ἀπετέλει τὴν σαμπῶνειον τριχὰ τῆς ἐπιστημονικῆς του φήμης, ἐξέπεσεν εἰς τὴν τάξιν πλανοδίων πωλητῶν μυστηριωδῶν φαρμάκων.

Πολὺ μᾶλλον περιώνυμος καὶ ἐπιστημονικώτερος ὑπῆρξεν ὁ ἀλχημιστῆς Λάσκαρις ἀκμάσας τὸν 18ον αἰῶνα. Ὁ ρίος του περιβάλλεται ὑπὸ τοῦ μεγαλειτέρου μυστηρίου¹. Κατήγετο ἐκ Βυζαντίου καὶ ἦτο, ὡς ἔλεγε, ἀπόγονος τῆς αὐτοκρατορικῆς τοῦ Βυζαντίου δμωνύμου οἰκογενείας. Κυρίως ὅμως περιήρχετο τὴν Δύσιν, ἐκτελῶν τὰς μᾶλλον ἐκπληκτικὰς καὶ ἡγετον ἀγροτικὰς μετουσιώσεις εἰς χρυσόν ὑπῆρξεν ὁ μέγας, ἀν μὴ ὁ μεγαλιέτερος διδάσκαλος τῶν ἀλχημιστῶν εἰς τὴν ἐποχὴν του ἔχάνετο ἐπὶ καιρὸν καὶ ἐνεφανίζετο με-

¹ L. Figuier, idem 320-342.

τριφυρόνως υπό διάφορα όνόματα, φοβούμενος πιθανώς σύλληψιν. Δέν ήθέλησε ποτέ να καρπωθή μεγάλη πλουτή εκ της ανακαλύψεώς του, τούναντίον εξέλεξε και άλλους νέους εύφρεις και εμπίστους, εις τό εργαστήριόν του παιδευθέντας, εις ούς έδίδαξε την τέχνην της παρασκευής της φιλοσοφικής λίθου, ούτοι δε κατόπιν έγινοντο διάσημοι αλχημισται πλουτισαντες και άναδειχθέντες εις μεγάλα αξιώματα.

Τά περι τούτου γνωρίζομεν παρά τού σοβαρού και σπουδαίου χημικού Dippel, όστις κάλλιον παντός άλλου παρηκολούθησε την μυστηριώδη σταδιοδρομίαν τού περιφανούς αλχημιστού. Εις σπανίας περιστάσεις εξήρχετο της συνήθους εις αυτόν επιφυλάξεως και ιδίως όταν έπρόκειτο να διαψεύση επισήμους πολεμίους της αλχημείας.

Μεταξύ τούτων ήτο και ό αυλικός σύμβουλος Liebkecht. Τούτον συναντήσας ξεπέτιγδες ως άγνωστος, εις τι χωρίον της Βοεμίας, άφου συνέδεσε γνωριμίαν, ήρξατο υποστηρίζων μετά θέρημης της έρμητικής επιστήμης τό κύρος. Έπρότεινε μάλιστα αυτόν να μεταβώσιν εις τό πρώτον σιδηρουργείον ίνα εκτελέση διά της φιλοσοφικής του λίθου, μετουσιώσεις εις χρυσόν, όπερ και έγινετο πρό των εκτάμβων όφθαλμών τού αυλικού συμβούλου. Τά τρία χωνετήρια τού σιδηρουργού τά όποια έχρησίμευσαν διά την εκτέλεσιν τού μεγάλου έργου, ως λέγγετο τότε ή διά της φιλοσοφικής λίθου παρασκευή τού χρυσοϋ, διατηρούνται μέχρι σήμερον έν τή πανεπιστημίω της Ίέννας.

Άνάλογος μετουσίωσις εξέτελέσθη τή 1716 επισήμως έν Βιέννη υπό τινος άπεσταλμένου τού Λαοκάραως, παρουσία των τά πρώτα φερόντων εύγενών και αυλικών της εποχής. Όλα τά ύλικά είχαν προμηθευθή οι ίδιοι επί τοσοϋτον δε υπήρξαν φιλόπομποι, όστε τό πρός μετουσίωσιν μικρόν χάλκινον νόμισμα — έν φοινίκιον (πφένιχ) — έλαβον εκ τινος πτωχοκομείου της Βιέννης. Επί τή θαναστή γεγονότι συνετάχθη και λεπτομερές πρωτόκολλον

in memoriam et fidem rei

όπερ υπέγραψιν πάντες οι εύγενείς παριστάμενοι τού όποιου περιωδέν αντίγραφον ύπάρχει δημοσιευμένον εις τά «Nouvelles littéraires».

Έτέρα αυθεντικώς πιστοποιουμένη μετουσίωσις, υπό τού ίδιου εκτελεσθεΐσα, εινε ή έν τή επαύλει της κομήσης Erbach. Ταύτης, ό υπό άγνωστον όνομα εύρών έν τή επαύλει φιλόξενον στέγην, Λάσκαρις, μετέτρεψεν εύγνω-

μών την επιτραπέζιον άργυράν συσκευήν εις χρυσήν τοιαύτην. Ό νέος οϋτος πλοϋτος της κομήσηςς έγινεσθη και υπό τού διεξευγμένου κόμητος, όστις εγείρας άγωγήν έδικαιώθη να λάβη τό ήμισυ της χρυσής συσκευής δια δικαστικής αποφάσεως, έξ ής και περιεσώθη ήμίν τό γεγονός.

***

Παρά την άγρυπνήν ταύτην επίδειξιν έν μικρῷ, της θαυμασίας δυνάμεως της φιλοσοφικής λίθου, δέν έλειψαν και οι συστηματικοί καλλιεργηται της αλχημείας ιδιόται ή και σύλλογοι έτι. Ό διασημότερος τούτων εινε ό τού «ροδίνου σταυρού» έν Γερμανία εις τός αρχάς τού 17ου αιώνος ιδρυθείς μυστηριώδης οϋτος σύλλογος, όστις δέν εβράδυνε να εκτεινη τούς επιστημονικούς αυτού πλοκάμους και εις Γαλλίαν και τάς γειτονικάς χώρας. Η φήμη του περι της σοφίας των μελών αυτού και των μεγάλων επιστημονικών κατορθωμάτων αυτών υπήρξεν άπεριόριστος την εποχήν εκείνην δυστυχώς, εύλογος φόβος εκράτει τάς τε συνεδριάσεις και τά πειράματα των μελών της εταιρίας ταύτης τελείως μυστικά. Έξ όσων όλίγων θετικών γνωρίζομεν, ήτο σωματεϊον διεθνές επιστημονικόν, έν τῷ έν αδελφική συμπνοία τά μέλη «οι πεφωτισμένοι αδελφοί», ήσκολούντο εις την λύσιν προβλημάτων, όποια ή μεταποίησις των άγενών μετάλλων εις εύγενή, ή παρατάσις της ζωής, ή γνώσις των μακράν ήμών συμβαινόντων, ή εφαρμογή των καθολικιστικών συμβόλων και της επιστήμης των αριθμών προς άνεύρεσιν των αποκρύφων μυστηρίων, όσα ή φύσις εγκλείει κλ.¹

Έτέρας αλχημιστικής εταιρίας μνημονουομεν της «εταιρίας της Νυρεμβέργης», της όποιας ό Leibnitz υπήρξε γραμματεΐς.

***

Παρ' όλα τά μονομερή ταύτα παραδείγματα επιπλάστου μάλλον προόδου της αλχημείας κατά τον 17ον και 18ον αιώνα, τό άστρον αυτης εκλίενν όριστικώς προς την δύσιν του· τό θετικόν πνεΐμα τό όποιον εισήγετο εις την επιστήμην τότε δι' έργων και ανακαλύψεων της διανοίας τού Κοπερνίκιου, τού Γαλιλαίου, τού Νεύτωνος διέσπειρεν εις τά τέσσαρα σημεία τού όριζοντος τάς άνεμολίους θεωρίας της αλχη-

¹ Selmer, Recueil pour servir à l'histoire des Rose-Croix.

μείας. Η Έπιστήμη τού Έρμου σπαρείσα κατά τούς χρόνους ερεβόδους νεοπλατωνισμού και μεταφωτεινθεΐσα κατόπιν εις τό αυχηρόν τού άφορήτου μεσαιωνικού σχολατικισμού, έξερριζώθη άρδην υπό της αυστηράς κριτικής και της άτέγκτου θετικότητας, ή όποια διά τού μεγάλου Kant εισήγετο τότε έν τή φιλοσοφία.

Υπήρξαν ούχ ήττον άνθρωποι ζητοϋντες και μέχρι των ήμερών έτι ήμών να δώσωσιν εκ νέου ζωην εις την νεκράν πλέον αλχημείαν. Τή 1796 έτι, καθ' ό ό Κορρ αναφέρει έν τή «Ιστορία της Χημείας», άθρόους συνεκάλεσε τούς διεσπαρμένους θαυμαστάς της μαγικής επιστήμης τού Ραϋμόνδου Λούλλον ή Ίδρυσις της αλχημιστικής «Εταιρίας της Βεσφαλίας».

Δέν έλειψαν δε έννοείται και τυχοδιώκται μιμηται τού Σεντιβογιόν και τού Richthausen κατά τούς νεώτερους τούτους χρόνους. Εινε γνωστός έν τή ιστορία ό περίφημος και μυθικός τυχοδιώκτης S. Germain¹, τού όποιου αι πάμπολλοι γνώσεις και ή άπέραντος μνήμη, συνδυάζομεναι με σπινθηροβόλον εύφυϊαν, κατέστησαν αυτόν εις τά όμματα των ανθρώπων προσωπικότητα υπερφυσικήν. Ητο φίλος βασιλέων και εύγενών, ιδιαίτερα δε τον συνέδεε στενή φιλία με τον Λουδοβίκον 15ον και την Καν Pompadour. Δύσχυρίζετο ότι αν και ήτο νεώτατος την όψιν, ειχεν ήλικίαν 2-3 χιλιάδων έτών, ότι προσωπικώς εγνώρισε — και επιστεΐετο παρά πολλών — τον Ίησοϋν και τούς Άποστόλους. Ταϋτα δε πάντα ότι κατώρθωνε χάρις εις την χρήσιν της φιλοσοφικής λίθου την όποιαν κατείχε και δι' της έδικαιολόγει τά μεγάλα πλοϋτη του, τά όποια όμως οι ήμισια φιλαλχημισται σύγχρονοι ιστορικοί απέδωσαν εις την κατασκοπείαν. Ούχ ήττον περίφημος εινε και ή γνωστή ιστορία τού μάγου αλχημιστού Cagliostro. Παρ' όλα ταϋτα, βεβαιούται ότι και επί των ήμερών ήμών ύπάρχουσιν οι έν κρυπτή και παραβύστω λατρεύοντες τον τρισμέγιστον Έρμην και θύοντες νεότητα και χρήμα, εις κατάκτησιν της χρυσογόνου λίθου.

Τό επισήμον δε κέντρον των αλχημιστικών έρευνών εύρίσκειται σήμερον παραδόξως εις αυτην την πατρίδα τού Lavoisier, τούς Παρισίους.

Τή 1894 ιδρύθη έν αυτοίς ή «Έρμητικη εταιρία της Γαλλίας»² έν ή χημικοί επιστήμονες ζητοϋσι διά φαρμάκων της νέας χημείας ν'

¹ F. J. Castellet La science alchimique (Encyclop. alchimique) 1904. Paris 344.

² Idem 347.

αναβιώσωσι τον ταφέντα υπό την ζυγόν τού Lavoisier και τού Berzelius τρισμέγιστον Έρμην. Η εταιρία εκδίδει περιοδικόν και σειράν αλχημιστικών βιβλίων, υπό τον περιληπτικόν τίτλον

«Encyclopédie alchimique».

Υποθέτομεν δε ότι δέν θα ελησμονήθη άκόμη με όποιας χρυσοπτέρους ελπίδας επλήρωσε τού ύλιστικού αιώνος μας τά στήθη, φήμη την όποιαν διατόρως, πρό πενταετίας περίπου, διεσάλπισεν ό Έυρωπαϊκός τύπος. Ό άμερικανός χημικός Emmens ειχε μεταποιήσει άργυρά δολλάρια μεξικανικά περιέχοντα ίχνη μόνον χρυσοϋ, εις κράμα περιέχον ύπερ τά 50 % χρυσοϋ. Έλέγγετο, μάλιστα, ότι και ή άμερικανική κυβέρνησις άνεγνώρισε την αυθεντικότητα τού τοιούτου χρυσοϋ κατασκευάζουσα έξ αυτού χρυσά νομίσματα! Δυστυχώς ό άμερικανός δόκτωρ έτήρησε αυστηράν έκτοτε σιγήν περι της μεθόδου του.

***

Διπλούν αΐσθημα συνέχει την καρδίαν ήμών όταν ανασκοπώμεν την μακράν αυτην οδόν την όποιαν διά μέσον των αιώνων διήνυσεν ή αλχημεία. Αΐσθημα θερημής συμπαθείας άφ' ενός προς τούς άπονήτους εκείνους εργάτας της επιστήμης, όποιοι ό Geber, ό Βάκων, ό Βασ. Βαλεντίνος. Αΐσθημα βαθείας θλίψεως, άφ' έτέρου, ότι άνδρες τοιούτοι εκάυσαν τον άφθόνον φωσφόρον της μεγάλης αυτών διανοίας, εις τον βομόν άνυπάρκτου χυμάριας.

Βεβαίως αν οϋτοι έξ αρχής διέκριναν την εύθύ προς την αλήθειαν άγούσαν οδόν, ήθέλομεν αιώνας πολλούς ταχύτερον και άφθονότερους συγκομίσει τούς εύχόμες καρπούς επιστήμης, ήτις ύπερ πάσας εδηργέτησε και άνύψωσε την ανθρωπότητα.

Οϋδεμία όμως επιστήμη ήδυνήθη εύθύς έξ αρχής να διακρίνη την πραγματικήν διεύθυνσιν της οδού αυτης· άλλ' ως ό εισερχόμενος εις ζοφερόν σκότος, διά ψηλαφήσεως μόνον και παρεκκλίνουσα, συγχάκως παραπλανωμένη, άνευρίσκει τό μακρότατα κείμενον φωτανγές σημείον προς τό όποιον εις τό έξης άπαρεγγλίτως φέρεται.

Μή κακίσωμεν λοιπόν τούς σοφούς εκείνους διότι επί αιώνας παρεπλανώντο φώς και αυτοί ζητοϋντες, άλλ' αποβλέψωμεν μάλλον προς τό έν τῷ μεταξύ επιτευχθέν έργον και άνευγείωμέν σημαϊόν μνημείον προς τούς πρώτους θε-

πιά μπορούσε να είνε με τη Φωτεινή, ο νέος έχορταινε χάρδια και φιλία. Άλλά γρήγορα, εὐθύς ἀπὸ τὴν ἄλλην ἡμέρα, μ' ἐκπληξί του και μ' ἀπογοήτευσι ἄρχισε νὰ βλέπη κάτι ἀφάνταστο και φοβερό: Τὰ θαυμάσιο σώμα, ποῦ τὸ εἶχε σχεδὸν ἕστη διάθεσί του, δὲν τοῦ ἔδινε πιά ἡδονή. Ἡ ἑξαδέλφη του δὲν ἔδεχόταν τὰ χάρδια του και τὰ φιλία του ἀπὸ ἀγάπη. Καὶ ἀκριβῶς, αὐτὸ τὸ δεύτερο ἦταν ἡ αἰτία τοῦ πρώτου.

OXI — ἔλεγε τώρα — ἡ Φωτεινή δὲν τὸν ἀγαποῦσε, δὲν μπορούσε νὰ τὸν ἀγαπᾷ παρὰ σὰ συγγενή, σὰν ἀδελφὸ της. Ἡ σκηνη τῆς σπηλιάς ἕστη ἀρχὴ τὸν εἶχε ἀπατήσει. Πρῶτα, πρῶτα, αὐτὸς γι' ἀγάπη δὲν τῆς εἶχε μιλήσει ποτέ, και οὔτε ἕστὸν περίφημο «μαγνήτη» ἔπρεπε νὰ ἔχη ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη. Ἐπειτα, και γιὰ τὰ πιδὸ τολμηρὰ του χάρδια, πάντα θὰ εὕρισκε μιὰ πρόφασι, ὅπως ἕστη σπηλιά, ποῦ τὰ ἔκαμνε ὀπωσδήποτε φρικώτερα και τοὺς ἀφαιροῦσε τὸν ἀπαγορευμένο, τὸν ρητό, τὸν ἐκφρασμένο χαρακτήρα. Οὔτε ἄφινε ποτέ νὰ τὸν νικήση ἔμπρὸς της ἡ ἡδονή, κατόρθωνε νὰ κρατιέται και ἕστὶς πιδὸ δύσκολες στιγμές. Ὁ τρόπος αὐτός, ποῦ διατηροῦσε τὸ πρόσχημα, ἔδινε ἴσα-ἴσα κάθε δικαίωμα ἕστη Φωτεινὴ νὰ πέρνη ἀκόμη τὰ ἔρωτικά του χάρδια γιὰ καμῶματα παιγνιδιάρη και τρελλούτσικον ἑξαδέλφου. Τὰ ἔδεχόταν πάντα με ἀφέλεια, με ὑποταγή, με γέλια, με χαρὰ, κάποτε με μικρὴν ἀντίστασι, και κάποτε με ἀτιραξία, ποῦ ἔμοιαζε με ρεμβασμό. Ἄλλά ποτέ με πονηριά, ποτέ μ' ἐντροπή, ποτέ μ' ἔρωτικὴ λιποψυχία, ποτέ μ' ἐκδήλωσι ἄλλης διαθέσεως, ἀπὸ τὴν ἀπλή και γελαστή εὐχαρίστησι ἑνὸς χαδιάρικου παιδιοῦ.

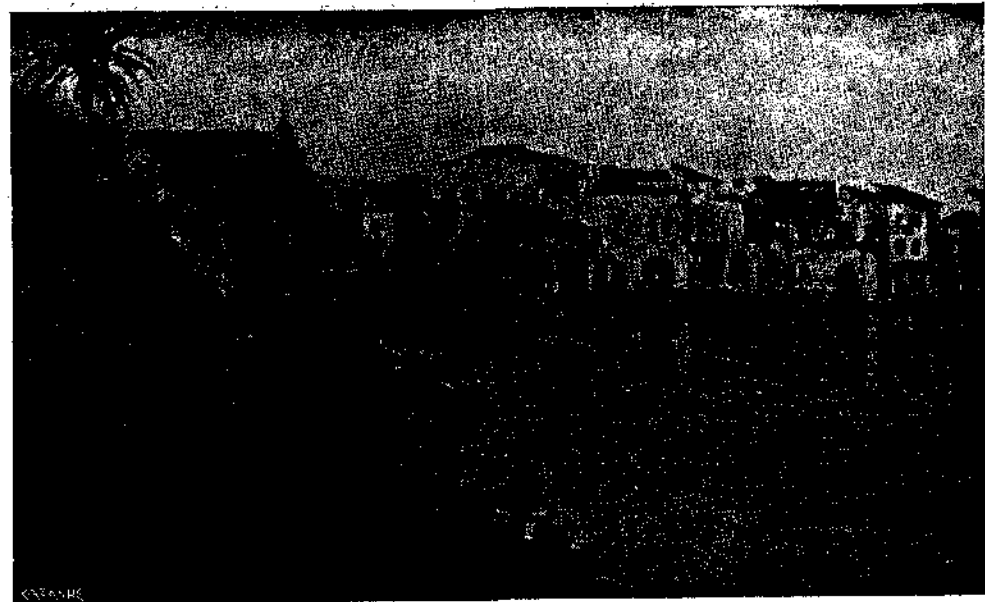
Ἐλεπε λοιπὸν ἀπὸ μέρος της ὁ «ἀντίστοιχος πόθος». Κι' αὐτὸν ἔζητοῦσε τώρα ὁ Ἄγγελος: Τὸ αἶσθημα, τὴν ἐπίγνωσι, τὴν ἀρμονία, τὴν ἀνταπόκρισι. Χωρὶς αὐτὸ, καταντοῦσε τὸ ἴδιο σὰ νὰγκάλιαζε και νὰ φιλοῦσε ἕνα ὠραῖο ἀγαλμα ἢ ἕνα πῶμα. Ἐστερ' ἀπὸ λίγο, τὰ χάρδια τοῦ ἐφάνηκαν ψυχρά, ἀνοῦσια. Ὁχι μόνον τὴν πρώτη, τὴν ἀσύγκριτη ἐκείνη ἡδονὴ δὲν τοῦ ἔδιναν πιά, ἀλλ' ἀπεναντίας τοῦ ἐπροξενούσαν ἐνόχλησι, πόνου, πείσμα, λύσσα, σὰν τοῦ πολυδυσχερῶμένου ἀνθρώπου ποῦ θὰ κρατοῦσε ἕστὸ χέρι τὸ κλεισμένο στόμα μιᾶς βρύσης, μὰ ποῦ δὲν θὰ μπορούσε ἀπὸ ἀδυναμία του νὰ τάνοιξη και νὰ ξεδιψάση.

Τὰ ἔρωτικά του κινήματα τ' ἀπόκρυφα και προφασισμένα, και τὰ πρῶτα τὰ ἡδονικά γι'

αὐτόν, κι' ἀκόμη χειρότερα τὰ ὕστερα ποῦ δὲν τοῦ ἐχάριζαν ἡδονή, τὰ ἔβλεπε τώρα με φόρη, σὰ μιὰ δειλὴ κατάχρησι παιδικῆς ἀθωότητος. Ὁχι, δὲν ἦταν σωστό, δὲν ἦταν τίμιο, και πρὸ πάντων δὲν ἦταν ὠραῖο αὐτὸ ποῦ ἔκαμνε. Γιατί ἂν δὲν ἐπίστευε τόσο ἕστην κοινὴν ἡθική, ἐπίστευε ὅμως ἕστὸν ἔρωτα, ποῦ ἔχει ἡθικὴ δική του. Τῆ Φωτεινὴ τὴν ἐποθοῦσε ἀκόμη φλογρώτερα αὐτὲς τὶς ἡμέρες, ποῦ ἐπλησίαζε τόσο πολὺ ἕστὸ τρισευτυχισμένο σημεῖο νὰ τὴν χαρῆ ὀλόκληρη, και ποῦ ἔβλεπε πάλι πῶς ἦταν τόσο μακριά. Ἦθελε νὰ τὸν φιλή κι' ἐκείνη ὅπως τὴν ἐφιλοῦσε, νὰ τὸν ἀγκαλιάζη ὅπως τὴν ἀγκάλιαζε, νὰ φένη ἔμπρὸς της ἐλεύθερη τὴν παραφορὰ του και τὴν ἔκστασί του, νὰ τὴν αἰσθάνεται ἕστην ἀγκαλιά του ποτισμένη με τὸ ἴδιο πᾶθος, νὰ τὴν βλέπη νὰ γλαρόνη τὰ μάτια της και νὰ λιποθυμᾷ ἀπὸ ἡδονή. Μόνον ἔτσι! Διαφορετικὰ δὲν εἶχε νόημα. Και γιὰ νὰ γίνη ἔτσι, ἔπρεπε νὰ τὴν κάμη νὰ αἰσθανθῆ, νὰ τὸν ἀγαπήση, και γιὰ νὰ γίνη ἔτσι, ἔπρεπε νὰ τῆς ἕπῃ τὸ φοβερό «σάγαπῶ».

Ἡ τελευταία αὐτῆ περιπέτεια, ἡ ἀνέλπιστη ἀπογοήτευσι ὕστερ' ἀπὸ τὴν χαρὰ τῆς ἑλῆας, τὸν ἔκαμνε δὺσθυμο, νευρικό, παράξενο. Πολλὲς φορὲς ἡ Φωτεινὴ τὸν ἐρωτοῦσε: «μὰ τί ἔχεις»; κι' ἐκεῖνος τῆς ἀπαντοῦσε ἀπότομα: «δὲν ξέρω! ἄφινέ με!» Πολλὲς φορὲς, τὸ χάρδι του ἐτελείονε ἀξαρνα με ἄγριο μορφασμό, σὲ κινήματα φούρκας και σὲ σφιξίματα θυμοῦ. Ὅσο κι' ἂν ἐγελοῦσε κατόπι, ὅσο κι' ἂν ἐπάσχιζε νὰ πείση τὴ Φωτεινὴ πῶς ἀστεϊεύθηκε, ἡ δυστυχημένη ἀποροῦσε πολὺ με τὸ χαιδευτικό ἐκεῖνο δάρσιμο, μισὸ ἕστὰ ψέμματα μισὸ ἕστὰλήθεια, — και ἄρχισε νὰ σχηματίζη τὴν ἰδέα πῶς τὸ κατακάθισμα τῆς στοργῆς του, ἀπὸ μυστικὴ αἰτία, γιὰ κάποιον ἄγνωστο φταίξιμο δικό της, ἦταν ἀντιπάθεια, μῖσος. Μήπως γι' αὐτὸ, ποῦ τὴν ἐλυποῦσε κατὰκαρδα, ἔδεχόταν ὕστερα, σὰ νὰ ἤθελε νὰ τὸν ἐξευμενίση, και τὰ τολμηρότερα χάρδια του;

Ἴσως εἶνε τόσο πολὺπλοκη και δυσκολονόγη ἡ ψυχολογία ἑνὸς ἀθῶου κοριτσιοῦ ποῦ δέχεται νὰ τὸ χαιδεύουν! Χωρὶς ἄλλο ἡ Φωτεινὴ Σάντρη ἦταν πολὺ πιδὸ ἀπονήρευτη ἀπὸ μιὰν ἄλλη ἕστη θέσι της και ἕστην ἡλικία της, ποῦ θάξερε νὰ δείξη θυμό, πολὺ πιδὸ ντροπῆ ἀπὸ ἐκείνη ποῦ θάξερε νὰ δείξη ἐντροπή, πολὺ πιδὸ φρόνιμη ἀπὸ ἐκείνη ποῦ θάξερε νὰ τὸ πῆ τῆς μητέρας της: πολὺ πιδὸ ὑπερήφανη και δυνατὴ ἀπὸ ἐκείνη ποῦ θάξερε νὰ ὑπερασπισθῆ μ' ἀξιοπρέπεια τὸν ἑαυτὸ της. Και ὅμως ἕστὸ

ΠΑΡΑΛΙΑ ΤΗΝΟΥ

ΥΠΟ ΣΟΦΙΑΣ ΛΑΕΚΑΡΙΑΟΥ

βάθος, κατὰβαθα, ὅλης αὐτῆς τῆς ἀθωότητος, τῆς χρησιμότητος, ὑπῆρχε, — πρᾶγμα ποῦ ὁ Ἄγγελος θὰ ἦταν δύσκολο νὰ τὸ φαντασθῆ, — και κάποια περιέργεια, και κάποια πονηριά. Μιλοῦσε πιά ἡ φύσις. Τὸ ἀγκάλιασμα τοῦ νέου τῆς ἐπροξενούσε ἡδονὴ ἀπροσδιόριστη, μιὰν ἀπόκρυφη ἀνατριχίλα, ποῦ τῆς ἄρεσε και δὲν ἦταν δυνατὸν παρὰ νὰ της ἄρεση, — κάτι πρωτογνωρίστο και γλυκό, ποῦ τὴν ἐβύθιζε ἕκστατικὴ ἀκινήσια, ὅμοια με ρεμβασμό. Ὅσο καλὰ κι' ἂν ἔμενε κορυμμένο τὸ σαρκικό αὐτὸ αἶσθημα, ἦταν ὅμως δυνατό, δυνατώτερό της, και χωρὶς νὰ θέλη, μαζί με χίλιες ἄλλες αἰτίες, τὴν ἔκαμνε κι' αὐτὸ νὰ ὑποτάσσεται. Ναί.

Εἶχε ἀφίσει πιά τὸ βιβλίον, κι' ἐκύτταζε τὴ δύσι. Ὁ ἥλιος ποῦ ἀργοκατέβηκε ὡς τὶς συννεφένιες ταινίες, θυμωμένος, τὶς εἶχε κουρελιάσει. Για μιὰ στιγμὴ ὁ Ἄγγελος θυμήθηκε τὸν Στέφανο. Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποῦ τοῦ εἶχε μιλήσει γιὰ τὸν συμπαθητικό φοιτητὴ ἢ ἑξαδέλφη του, πολλὲς φορὲς τὴν εἶχε πειράξει χωρὶς κακία, χωρὶς ζήλεια. Κάποτε μάλιστα, μες ἕστὰ φιλία του, τῆς εἶχε ἕπῃ: «Νά, ἔτσι θὰ σὲ φιλή ὁ Στέφανος. . .» — Σήμερα ὅμως, ἡ φαντασία του ἔδινε μορφὴ ἕστὸν ἄγνωστο ἀντίζηλο, και ἕστη θερμὴ ἀγκαλιά του ἔσχιγγε τὴν κόρη ἐρωτευμένη. Τὴν ἔβλεπε νὰ γλαρόνη τὰ μάτια της και

νὰ τὸν φιλή, ὅπως ποθοῦσε νὰ φιλήση αὐτόν. . . Τὸν ἀγαποῦσε, τὴν ἐλάτρευε. . . Κι' οἱ δύο παιδιὰ, ἕστὰ πρῶτα νεῖατα, ἕστην πρώτη ἀγάπη, ἕστην πρώτη ζωὴ. Ἡ ἐνωσί τους, ἕστη φαντασία του, ἦταν κάτι τέλειο, ἀρμονικό και ὠραῖο. Και τότε, γιὰ πρώτη φορὰ, ἐδάγκασε τὴν καρδιά του ἡ ζήλεια, παράξενη ζήλεια, γιὰ τὸ ἄγνωστο και γιὰ τὸ μέλλον. Τοῦ φάνηκε πῶς ἔπρεπε νὰ βιασθῆ, γιὰ νὰ διώξη τοῦλάχιστον ἀπὸ τὴν καρδιά τῆς Φωτεινῆς κάθε ἕχνος συμπαθείας πρὸς ἄλλον. Και ἡ ζήλεια ἐβοήθησε μέσα του τὸν πόθο, γιὰ νὰ τὸν στηρίξη ἕστην τελευταία του ἀπόφασι: Σήμερα, ἀπόψε, εὐθύς μόλις τὴν ἔβλεπε, θὰ τῆς μιλοῦσε!

Και νά, ἔφθασε ἡ Φωτεινὴ.

Βυθισμένος ἕστὸν ρεμβασμό του, δὲν εἶχε ἀκούσει τὰ βήματά της κι' ἄκουσε ἀξαρνα τὴ φωνὴ της:

— Καλ' ἐδῶ εἶσαι; Σ' ἐγύρευα ἕστη γῆ και σὲ βρίσκω ἕστὸν οὐρανὸν. . .

— Δηλαδή νὰ κυττάζω τὸν οὐρανὸν. . .

— Μὰ τί ἔγινες; Ἐνόμιτα πῶς εἶχες φύγει με τὸν παπάκη και με τὸν Μίμη.

— Βαρῆθηκα. . .

Εἶχε πλησιάσει ἕστὸ χεῖλος τοῦ λάκιου κι' ἐστεκόταν ἐπάνω ἀπ' τὸ κεφάλι τοῦ νέου, πανύψηλη.

— Δὲν ἔρχεσαι κάτω;

— Ναί, μὰ πῶς; φοβᾶμαι νὰ πηδήσω.

δύο. Μικρά και άραία γένεια σκεπάζουν ισχυρόν πηγούνι. Ρουθούνια πλατεία. Μάτια κίτρινα, ένα κίτρινο και βαθύ. Διαβάσεις μέσα στα μάτια του θέλουν ισχυρά μάτια ανθρώπου που εργάζεται και ύπερερε, όχι μυστικοπαθούς. Έν γένει πρόσωπον που κατηνάωσε τās δυνάμεις του χωρίς φειδώ.

Περί τής ζωής του γράφει περίπου: Έγεννήθη εις τὸ Νίζνι-Νοβογροδ. Ἡ οικογένειά του ἔην μόλις ἐκ τής εργασίας. Ὁ πάππος του, ἐργολάβος διακοσμησῶν οἰκοδομῶν, τὸν ἀνέθρεψε καὶ τοῦ ἔδωκε τὰ πρώτα μαθήματα. Ὁ Γόργκν δὲν ἐπῆγε εἰς τὸ σχολεῖον Κατόλιν ὁ πάππος του τοῦ ἔμαθε τὴν τέχνην του. Ἄλλ' ὁ μικρὸς Γόργκν ἀνιερθετο κατὰ καλλίτερον. Ἦθελε νὰ ταξιδέψῃ, νὰ ἰδῇ νέας χώρας, νέα πράγματα. Καὶ ἔφυγε. Ἦρχισε ζωὴ περιπετειῶν. Ἐγενε ναύτης εἰς ἓνα πλοῖον ἀπ' ἐκεῖνα πού ταξειδεύουν τὸν Βόλγα κατόλιν εἰσῆλθε εἰς ἀρτοποιεῖον ἐκοπίασε. ὑπέφερε, ἔταλαιπωρήθη, ἐγνώρισε τὴν δυστυχίαν, εἶδε εἰς τὴν θλιβεράν πραγματικότητά τούς ἐργάτας, τούς χωρικούς, τούς ἀποκλήρους τής κοινωνίας. Περιῆλθε ὅλην τὴν Ρωσίαν. ἀπ' ἐνὸς διὰ νὰ ἔλθῃ, ἐξ ἄλλου διὰ νὰ μελετήσῃ. Τὴν περιῆλθε καθ' ὅλας τās διευθύνσεις.

Ἐλέχθη ὅτι ἦτο ἀγρόματος. Τόσον ἠσθάνετο τὴν ἀνάγκην νὰ σπουδάσῃ ὥστε κατὰ τὴν πλήρη δοκιμασίαν ζωὴν του, ἐπὶ ἔτη ἐσπουδάσε τούς Ρώσσους καὶ ἕνεους συγγραφείς τὴν νύκτα Ἡ σύζυγός του διηγείται ὅτι ὁ Γόργκν διὰ νὰ ἔχῃ φῶς τὴν νύκτα, ἐκαιρε παλαιὰ κούτια σαρδελῶν τὰ ὅποια ἐγέμιζε μὲ δ,τι πάχος εὗρισκε καὶ τὰ μετεχειρίζετο ὡς λυχνίαν. Ἐνα κομματάκι πανὶ ἐχρησίμευε ὡς φωτῆλι. Μὲ τὸν φωτισμὸν ὅμως αὐτὸν ἠσθάνετο τὰ μάτια του καὶ παρ' ὀλίγον ἔχανε τὴν ὄρασιν. Ἦρχισε νὰ γράφῃ εἰκοσιδιὸ ἐτών. Τώρα εἶναι τριανταεξή. Ἄλλ' ἡ δυστυχία ἄφησε τὰ ἔχνη τής εἰς τὸ πρόσωπόν του.

ΟΛΙΓΟΣΤΙΧΑ

Ὁ μικρὸς Ἕλληνας συνδέτης Λώρης Μαργαρίτης, ἐπέστρεψε ἀπὸ τὴν Γερμανίαν καὶ μένει μὲ τὴν μητέρα του εἰς τὸ Φάληρον.

Ἐνας ὠραίος ὄρισμός τοῦ ὄχλου ὑπὸ τοῦ Λασκαράτου:

Ὁχλον δὲν ἐννοῶ ἀποκλειστικῶς ἐκείνους ποῦ φοροῦν σκούφια ἀλλ' ὅλους ἐκείνους ὅπου ἢ ἀπὸ κάτου ἀπὸ σκούφια ἢ ἀπὸ κάτου ἀπὸ καπέλο σκεπάζουν λίγο νοῦ καὶ πολλές προλήψεις.

Τὸ Μουσείον Σταῖδελ τής Φραγκφούρτης ἠγόρασε ἀντὶ 330,000 μάρκων ἐν ἀπὸ τὸ σπουδαιότερα ἔργα τοῦ Ρέμπραντ «Σαμφών καὶ Δαλιδά». Ὁ Σαμφών παρίσταται εἰς τὴν εἰκόνα αὐτὴν, κατὰ τὴν στιγμήν τής εἰσβολῆς τῶν Φιλισταίων ὑπὸ τῶν ὁποίων τυφλῶνεται.

Ἡ Ἰταλία ἐώρτασε τελευταίως τὴν πρώτην ἑκατονταετηρίδα τής γεννήσεως τοῦ Γκιουζέππε Ματοῖνι.

Ἡ Κάμεν Σόλβα ἔγραψε πεντάπρακτον δράμα: Puro Amore, τὸ ὅποιον παρέδωσε εἰς τὸ Βασιλικὸν Θέατρον τής Βιέννης.

Εἰς τὸ θέατρον τής Ὁράγγης ἐδόθη ἐφέτος ὁ Οιδίπους Τύραννος τοῦ Σοφοκλέους καὶ ὁ Ἰούλιος Καίσαρ τοῦ Σαίξπηρ.

Εἰς τὸ Βερολίνον μερικοὶ ἰδιοκτῆται, διὰ νὰ παρέ-

χουν φῶς καὶ ἀέρα εἰς τοὺς ἐνοικιαστὰς των, ἤρξαν νὰ ἀντικαθιστοῦν τὴν στέγην τῶν οἰκοδομῶν μὲ μεγάλας ταρατάς, ὅπου ὅλοι οἱ ἐνοικιασταὶ ἤμποροῦν ν' ἀνεβούν. Εἶναι δὲ ἀρκετὰ ἐκτεταμέναι ὥστε τὰ παιδιὰ παίζουν ἐκεῖ ἀνέτως.

Ἡ Γαλλικὴ Ἀκαδημία ἐξέδωκε τὴν ἀπόφασίν τής ἐπὶ τοῦ ζητήματος τής ἀπλοποιήσεως τής γαλλικῆς ὀρθογραφίας, τὸ ὅποιον τελευταίως ἀπασχολεῖ τόσον τοὺς Γάλλους. Αἱ ἀπλοποιήσεις τās ὁποίας παραδέχεται εἶναι ἐλάχισται.

Εἰς τὴν βύβλιν τῶν Μεδίκων εἰς τὸ Καρέτζι διατηρεῖται κάλλιστα μία τοιχογραφία τοῦ Ἀγγλου ζωγράφου Οὐότς, παριστάσα τους ἀκολουθούς τοῦ Λαυρεντίου τῶν Μεδίκων προσπαθοῦντας νὰ ῥίξουν εἰς ἓνα πηγάδι τὸν Πιέρ Λεόνι, κατηγορούμενον ὅτι ἐδηλητηρίασε τὸν κύριόν των. Πρὸ ὀλίγων ἐτών τὸ ἔργον αὐτὸ ἀπεδίδετο εἰς τὴν σχολὴν τοῦ Βαζάρη.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΟΣ ὑπὸ Ρ. Δημητριάδου. Σύλλογος πρὸς διάδοσιν ὠφελίμων βιβλίων 1905 σ. 16ον σελ. 108 δρ. 0.80.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ ΤΗΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ὑπὸ Ἐδοστρατίου Δ. Τσακαλάτου, καθηγητοῦ. Ἐν Ἀθήναις. τύποις Π. Δ. Σακελλαρίου 1905.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΠΙΠΡΑΞΕΩΣ ΤΟΥ ΚΟΥΡΑΡΙΟΥ ΕΠΙ ΤΟΝ ΔΙΑ ΒΕΡΑΤΡΙΝΗΣ ΔΗΛΗΤΗΡΙΑΣΘΕΝΤΑ ΜΥΝ ΤΟΥ ΒΑΤΡΑΧΟΥ ὑπὸ Στ. Α. Δοντά Διατριβὴ ἀριστεύουσα καὶ βραβευθεῖσα ἐν τῷ Συμβουλευτικῷ Ἀγόνι τοῦ 1904 Ἐν Ἀθήναις τύποις Π. Δ. Σακελλαρίου 1905. σ. 8ον σελ. 37.

ΛΟΓΟΛΟΓΙΑ τοῦ ἐφορευτικοῦ συμβουλίου περὶ τῶν πεπραγμένων κατὰ τὰ ἔτη 1903-1904 τής Ἐλεῆμονος Ἐταιρείας. Ἐν Ἀθήναις τύποις Π. Δ. Σακελλαρίου 1905, σ. 8ον σελ. 96.

ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΑ ΚΑΙ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ὑπὸ Γ. Ν. Χατζιδάκι. Τόμος Αος. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου Π. Δ. Σακελλαρίου. (Βιβλιοθήκη Μαρσαλλή ἀρ 286-289) σ. 8ον σελ. 682.

Η ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΕΠΟΠΟΙΕΑ. Βασίλειος ὁ Βουλγαροκτόνος ὑπὸ G Schumberger κατὰ μετάφρασιν Ἰ. Λαμπριδίου. τεῦχος πέμπτον Ἐν Ἀθήναις τύποις Π. Δ. Σακελλαρίου (Βιβλιοθήκη Μαρσαλλή ἀρ 285).

BULLETIN DE CORRESPONDANCE HELLENIQUE. — Δελτίον Ἑλληνικῆς Ἀλληλογραφίας. Ecole Française d'Athènes. IX - XII Vingtième année. Septembre - Décembre 1905, avec 5 planches. Athènes, imprimerie P. D. Sakellarios Σ. 8ον, Σελ. 584.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤ. ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ Journal International d'Archéologie Numismatique dirigé et publié par J. N. Svoronos Tome Huitième - Premier et deuxième trimestre 1905. Athènes, imprimerie P. D. Sakellarios. Σ. 8ον, Σελ. 176.

LA QUESTION MACEDONIENNE par F. Voïnov. Société Française d'Imprimerie.

ΥΑΡΡ ΣΑΡΙΖΑ ΑΝΑΡΟ

ΚΑΙΡΗ, ΕΜΠΕΙΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΥΝΙΔΙΟΚΤΗΤΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ ΜΠΙΣΤΗ, Ν. ΚΑΛΙΒΙΝΟΥ ΚΑΙ Α. ΜΕΝΔΡΙΝΟΥ
Ἀηλοῦν, ὅτι τὸ θανατοῖον καὶ παγκοσμίου φήμης Ιαματικὸν ὕδωρ «Σαριζα» Ἄνδρον ἠγγυημένον, ὡς δις τής ἑβδομάδος κομίζομενον, πωλεῖται παρὰ τῶν ἰδιοκτητῶν Ἀδελφῶν Μπίστη, Σταδίου 37, Ν. Καλιβίνου, Ζωοδόχου Πηγῆς 24 καὶ Λεωνίδα Μενδρινού. Ὁφθαλμοτροτεῖον 2.
Παράρτημα ἐν Πειραιεὶ ἰδιομοιωτεῖον ΣΩΤ ΒΟΡΡΙΑ—Κεντρικὴ Ἀγορά.
-Οἱ θέλοντες ἐκ τοῦ ἑξωτερικοῦ νὰ προμηθεύωνται ὕδωρ χονδρικῶς δύναται ν' ἀπευθύνωνται ἀπ' εὐθείας εἰς τοὺς ἐν Ἀθήναις ἰδιοκτῆτας Ἀδελφούς Μπίστη καὶ Ν. Καλιβίνου. Αἱ αἰτήσεις των θὰ ἐπιτελῶνται ἀπ' εὐθείας ἐκ τής ἐν Ἀνδρῶ πηγῆς μετὰ τής μεγαλειέρας ἀκριβείας καὶ ταχύτητος.

1831

ΓΕΝΙΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ, ΤΕΡΓΕΣΤΗΣ

(ASSICURAZIONI GENERALI)

ἐταιρικὸν κεφάλαιον καὶ ἀποθεματικὰ τῆ 31 Δεκεμβρίου 1904
Κορῶναι 247,497,914.42

ΠΥΡΑΣΦΑΛΕΙΑΙ — ΘΑΛΑΣΣΑΣΦΑΛΕΙΑΙ
ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ ΖΩΗΣ

ἐπὶ διαφόρων συνδυασμῶν.

Ἡ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΥΝΑΠΤΕΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΖΩΗΣ ΕΙΣ ΔΡΑΧΜΑΣ

Διευθυντής τοῦ ἐν Ἀθήναις Γεν. Πρακτορείου Γενικῆς Ἐπιθεωρητῆς διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ Διευθυντής τοῦ Ἰδιοῦ Γραφείου Κλάδου Ζωῆς I. ΚΟΥΖΙΝ

Γενικὸς Ἀντιπρόσωπος καὶ Τραπεζίτης ὁ Οἶκος Γ. Π. ΣΚΟΥΖΕ

Γραφεῖα: Ἀθήναι, Ὁδὸς Σταδίου καὶ Ὁφθαλμοτροτεῖον ἀριθμὸς 10.

ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΝ ΝΕΥΡΙΚΩΝ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ

EN PATHESIOIS

MAISON DE SANTE

Σ. Γ. ΒΛΑΒΙΑΝΟΥ Ἱατροῦ Νευρολόγου καὶ Φρενολόγου.

Ἰδρύται εἰς μαγευτικὴν θέσιν τῶν ὀλοδρόσων Πατησίων, τοῦ ὠραιότατου τούτου καὶ ὑγιεινοτάτου προαστείου τῶν Ἀθηνῶν, ἐν τέταρτον μόλις ἀπέχοντος αὐτῶν καὶ συγκοινωνούντος δι' ὅλων τῶν μέσων τής συγκοινωνίας, περιβάλλεται δὲ ὑπὸ ἀπειρῶν μυροβόλων κήπων καὶ ἰδιον κέκτηται κήπον, ὡς καὶ ἀφθονὸν καὶ διαυγέστατον ὕδωρ.

Ἐν τῇ Κλινικῇ ταύτῃ νοσηλεύονται δεξία καὶ χροῖνα νοσήματα Νευρικὰ καὶ Ἐγκεφαλικὰ. Μολυσματικὰ δὲ καὶ ἐπικίνδυνα ἐγκεφαλικὰ δὲν εἰσὶ δεκτὰ.

Πρὸς θεραπείαν τῶν ἀσθενῶν ἐφαρμόζονται ὅλαι αἱ θεραπευτικαὶ μέθοδοι μετὰ τῶν ὁποίων ἢ Ψυχοθεραπεία, ἢ Ἠλεκτροθεραπεία, ἢ Ὑδροθεραπεία, ἢ Ἀγαστριψιδεραπεία (Massage), ἢ Μουσικοθεραπεία, ἢ Ἰατρικὴ Γυμναστικὴ, ἢ διὰ κατακλίσεως (alitement) καὶ ἀπομονώσεως (isolement) θεραπεία, ἢ δι' Ὑπνωτισμοῦ καὶ ὑποβολῆς ἐν ἐργονόρσει (suggestion à l'état de vieilles), αἱ ἐνέσεις θερῶν (θερμοθεραπεία) καὶ λοιπῶν φαρμάκων κλπ. κλπ.

Πᾶσαι αὐταὶ αἱ θεραπευτικαὶ μέθοδοι ἐφαρμόζονται ἀναλόγως τοῦ νοσήματος καὶ τῶν ἐνδείξεων. Νοσοκομειακὴ ὑπηρεσία πλήρης οἱ νοσοκόμοι ἐκ τῶν εἰδικῶν μόρφωσιν λαβόντων καὶ πεπειραμένοι περὶ τὴν νοσηλείαν τοιούτων ἀρρώστων.

Κλίνει ἀπὸ δέκα δραχμῶν καὶ ἄνω δι' ἡμέρας, ἀναλόγως τοῦ δωματίου, τοῦ προσωπικοῦ ὅπερ ἀπασχολεῖται, τής θεραπείας, τής τροφῆς καὶ τῶν ἰατρικῶν ἐπισκέψεων.

Ἡ Κλινικὴ ἀνδέεται διὰ τηλεφώνου μὲ τὴν οἰκίαν καὶ τὸ γραφεῖον τοῦ Διευθυντοῦ Ἀρ. τῆλφ 314.

Οἱ βουλόμενοι νὰ εἰσελθῶμεν ἢ νὰ εἰσαγάγωσι τοὺς ἀρρώστους των δεόν ν' ἀπευθύνθωσιν εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Ἱατροῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ του 16— Ὁδὸς Ζήνωνος — 16, ἔνθα δέχεται τοὺς πάσχοντας ἐκ

ΝΕΥΡΙΚΩΝ ἢ ΦΡΕΝΙΚΩΝ

καθ' ἑκάστην 8-10 π. μ. καὶ 4-6 μ. μ. πλὴν τής Κυριακῆς. — Ἀριθ. τηλεφώνου 200

ΙΑΤΡΟΙ ΑΘΗΝΩΝ

- A. Δρακόπουλος, δόδος, Ακαδημίας 6α.
- A. Καλλιβακός, » Κουμουνδούρου 3.
- Μιχ. Κασσάδης, » Μεσοφυγάλη 1.
- Διαβάνοπουλος, Δημοκρίτου 3.
- Σπυρ. Λούβος (παιδίατρος), δόδος Πενυκωτών 15α.
- N. Μανιάς, δόδος Σόλωνος 10.
- A. Μιχαλοπούλος, » Αγ. Κωνσταντίνου 4.
- Μιχ. Οικονομίδης, » Πενυκωτών 18.
- M. Παπαδόπουλος (λαρυγγολόγος - φιλολόγος, δόδος Αγίου Κωνσταντίνου 10 Α.
- Γ. Σμαδάς, δόδος Αριστοτέλους 21.
- Γ. Φερντινός, Ζήνωνος 2.
- Γεώργιος Φινιάς, καθ. » Πινδαρόν 10.
- Γεω. Φινιάς, » Αγ. Κωνσταντίνου 16.
- Σ. Σαραμής (οφθαλμίατρος), δόδος Σακράτους 51.
- M. Χατζημιχαήλ, Πλ. Βαρθολομαίου 12.
- Σ. Γ. Βλαβιανός (νευρολόγος) δόδος Ζήνωνος 16.

ΟΔΟΝΤΟΙΑΤΡΟΙ

- J. Walker, δόδος Ακαδημίας 17.
- A. Δρακόπουλος, » Πειραιώς 11.

ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ ΑΘΗΝΩΝ

- Σπυρ. Βελνίτζας, δόδος Κωλέτη 15.
- Π. Γιοσιόκαλαδής, » Σοφοκλέους 3.
- K. Ξουλιώ, » Πειραιώς 7α.
- I. Εγκλειδής, » Πανεπιστημίου 21.
- Αλκιβ. Ζωϊσιόπουλος, » Στουρνάρα 39.
- Π. Θυβατός, » Κωλέτη 1.
- Γ. Μανιάς, » Κλεισοβας 31.
- Νικόλ. Μαντζαβίνος, » Καποδιστριαίου —
- Αημ. Τσάτσος, » Βησσαρίωνος 8.
- Αδ. Χαριστούλας, » Ζήνωνος 1.
- Εύστ. Χοϊδάς, » Γ' Σβρίου 41.

ΚΑΡΟΛΟΣ ΜΠΕΡΙΓΓΕΡ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΣ ΤΗΣ ΑΥΛΗΣ

Διαστάνεως δόδων Νίκης και Έρμού.

Φωτογραφίαί παντός είδους

Μεγέθυνσεις χρωματισταί με παστέλ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ «ΕΛΛΑΣ»

(Έφημερίς οικονομολογική και πολιτική)

Εκδίδεται κατά Σάββατον

Δημοσιεύουσα πλουσίαν και επίκαιρον οικονομολογικήν δλην και χρηματιστικούς πίνακας.

Ίδιοκτήτης και Διευθυντής: Γ. ΚΑΤΣΕΛΙΑΗΣ

Συνδρομή ετησία: Έσωτερικού Δεχ. 20
Έξωτερικού Φε. Χρ. 20

Γραφείον: Έν Αθήναις, δόδος Σταδίου 54.

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ"

Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΥ

ΑΘΗΝΑΙ — ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 44

ΟΛΑ ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΛΛ. ΠΥΡΙΤΙΔΟΠΟΙΕΙΟΥ

ΧΗΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Ίδρυθείσα τῷ 1882

Μετοχικὸν κεφάλαιον Δρ. 3,000,000

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΡΓΟΣΤΑΣΕΩΝ — ΒΡΑΒΥΕΝΤΑ ΕΙΣ ΟΛΑΣ ΤΑΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΔΙΑ ΧΡΗΣΟΣ ΒΡ ΒΕΙΟΥ

Πυρίτις και Ανταμίτις δλων τῶν ειδῶν. Φυσήγγια παντός δπλου. Θεϊκὸν δξύ. Νιτρικὸν δξύ. Ύδροχλωρικὸν δξύ. Θεϊκὸς χαλκός. Θεϊκὸς αἰθῆρος. Αντιπερονοσπορτή, Στουπέτσιον, Σπάγια, Μολυβδοσωλήνης.

Τιμαί ἀνεπίδεκτοι συναγωνισμοῦ.

"ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ,"

Έθνικὸν δργανον τῶν ἀπανταχοῦ Ἑλλήνων.

Ίδρυθῆ τῷ 1901 διὰ μετοχῶν ὑπὸ Ἀντ. Σπηλιωτοπούλου Διευθυντοῦ και Θάνου Τραβέλλα Ἀρχισυντάκτου: Παρακολουθεῖ τὰ ἔθνικὰ πράγματα ἐκ τοῦ ἀνεργῶς, ἔχει συνεργάτας τοὺς πατριωτικωτέρους καλὰ μιν ἐν οἷς τοὺς τῶν κ. Καζέζη, Καρολίδου κλπ. οὐδεμὰ τῶν ἐν Ἑλλάδι πολιτικῶν μισθῶν ἀνῆκε, και ἔχει γενικὴν κυκλοφορίαν ἐν ὅλοις τῷ ἔξω Ἑλληνισμῷ.

Τιμὴ συνδρομῆς ετησία: ἐν τῷ Ἐσωτερικῷ δεχ. 25
ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ φε. 25.

Απευθυντέον διὰ πᾶσαν αἰτήσιν:

Διεύθυνσαν ἔφημερίδος «Τὸ Κράτος» Ἀθήνας

ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΚΑΙ ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Μηνιαίον Ἐπιστημονικὸν περιοδικὸν Συντάκτης και Διευθυντής

Σ. Γ. ΒΛΑΒΙΑΝΟΣ

Νευρολόγος και ψυχίατρος

Γραφεία: 16 δόδος Ζήνωνος 16 ἐν Αθήναις

Συνδρομὴ ετησία δε. 6: Ἐξωτερικῷ φε. χε. 6.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ: Υπνωτισμός, Πνευματισμός, ψυχοπαιδαγωγία, Ὑγιεινὴ τοῦ πνεύματος, Ἑγκληματολογικὴ ἀνθρωπολογία, Ψυχοθεραπεία, Πλεκτροθεραπεία, Κοινωνιολογικὴ Φρενολογία, Ἱατροδικαστικὴ, Ἱστορία τῆς Ψυχιατρικῆς, Φυσιολογικὴ Ψυχολογία κλπ. κλπ.

"ΝΕΟΝΑΣΤΥ"

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

Διευθυντής: Α. ΚΑΚΑΜΑΝΟΣ

Αἰτὰ συντάκται και δόδωλερὸν ἐπιτελεῖον συνεργατῶν.

Ἄρθρα ἐπὶ δλων τῶν ζητημάτων τῆς ἡμέρας, αἰθῆσαι ἀκριβέσταται,

Τηλεγραφήματα ἔξ Ἑβρώπης

Τὸ ποικιλώτερον Ἀθηναϊκὸν φύλλον.

ΤΙΜΗ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Ἐσωτερ. Τριμήσιος Δρ. 8: Ἐξάμησιος Δρ. 15: Ἐτησία Δρ. 30.

Ἐξωτερικῷ. Ἐξάμησιος Χρ. φε. 25: Ἐτησία Χρ. φε. 45.

Αἱ συνδρομαί ἀποστέλλονται πρὸς τὴν Διεύθυνσαν (δόδος Βουλῆς ἀριθ. 6).

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Έντοκοι καταθέσεις

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα δέχεται ἔντοκος καταθέσεις εἰς ταπεινά γραμματῆα και εἰς χρυσόν, ἤτοι εἰς φράγκα και λίρας στερλίνας ἀποδοτίας εἰς ὀρισμένην προθεσίμην ἢ διαρκείας. Αἱ εἰς χρυσόν καταθέσεις και οἱ τόκοι αὐτῶν πληρώνονται εἰς τὸ αὐτὸ νόμισμα εἰς δ ἔγνετο ἢ κατάθεσις, εἰς χρυσὸν ἢ δι' ἐπιταγῆς ὀψεως (cheque) ἐπὶ τοῦ ἔξωτερικοῦ και ἐπιταγῆν τοῦ ὁμολογούχου.

Τὸ κεφάλαιον και οἱ τόκοι τῶν ὁμολογιῶν πληρώνονται ἐν τῷ Κεντρικῷ Καταστήματι και τῇ αἰτίσει τοῦ καταθέτου ἐν τοῖς Ὑποκαταστήμασι τῆς Τραπεζῆς, ἐν Κερκύρῃ δὲ Κεφαλληνία και Ζακύνθῳ διὰ τῶν ὑποκαταστημάτων τῆς Ἱονικῆς Τραπεζῆς.

Τόκοι τῶν καταθέσεων

1 1/2	τοῖς	ο]ο	κατ'	ἔτος	διὰ	κατάθ.	6	μηνῶν
2	"	ο]ο	"	"	"	"	1	ἔτους
2 1/2	"	ο]ο	"	"	"	"	2	ἔτων
3	"	ο]ο	"	"	"	"	4	ἔτων
4	"	ο]ο	"	"	"	"	5	ἔτων

Αἱ ὁμολογίαί τῶν ἔντοκων καταθέσεων ἐκδίδονται κατ' ἐντολήν τοῦ καταθέτου ὀνομαστικῶς ἢ ἀνόνημοι.